

Diari Oficial del Consell General

Any 2022 – VIII Legislatura – Núm. 29/2022

Sessió ordinària celebrada el dia 24 de novembre del 2022

El dia 24 de novembre del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicycle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 146/2022, que és el següent:

- 1. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació de l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en relació amb la demarcació i el manteniment de la frontera.**
- 2. Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei de modificació de la Llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals.**
- 3. Examen i votació de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs i la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, president i presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i la M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, al Projecte de Llei de recerca en l'àmbit de la salut i la biomedicina.**
- 4. Examen i votació del Projecte de Llei de modificació de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercats i els acords de garantia financera.**
- 5. Examen i votació del Projecte de Llei de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat.**

6. Nomenament d'un membre del Consell d'Administració de l'Autoritat Financera Andorrana.

7. Examen i votació del Projecte de Llei de mesures per respondre a les situacions de crisi energètica.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència dels M. I. Srs. Alexandra Codina Tort, Ferran Costa Marimon, Roger Padreny Carmona i Judith Salazar Álvarez.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Albert Font Massip, ministre de Salut; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 9.33h)

La Sra. síndica general:

Punt número 1. Examen i votació de la proposta d'aprovació de la ratificació de l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en relació amb la demarcació i el manteniment de la frontera.

La proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 119/2022 del 5 d'octubre i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part de Govern? Senyor Filloy, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs avui ens disposem a valorar la possibilitat d'aprovar la ratificació de l'Acord entre el Govern d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la demarcació i el manteniment de la frontera franco-andorrana. Abans d'entrar, però, a analitzar el contingut de l'Acord, el voldria contextualitzar.

Com ja sabeu, l'Acord entre el Govern d'Andorra i el Govern de la República Francesa de delimitació de la frontera, signat a París el dia 6 de març de 2012, va entrar en vigor el dia 1 de setembre del 2015 i aquest fixava amb precisió quina és la frontera entre ambdós estats. Dit acord, preveia la creació d'una comissió de fitació, posteriorment anomenada Comissió Mixta de Fitació de la Frontera Franco-andorrana. D'acord amb el que disposa en el seu article 2, aquesta Comissió, entre altres funcions, s'encarrega de crear fitxers de coordenades geogràfiques d'acord amb el sistema europeu ETRS89. La Comissió Mixta de Fitació es va reunir per primera vegada els dies 12 i 13 d'octubre del 2017 a Andorra. Entre

els diferents punts de l'ordre del dia que es van tractar durant aquesta primera trobada es va aprovar la negociació d'un Acord per la demarcació i manteniment de la frontera.

La Comissió va redactar una primera proposta d'Acord amb caràcter preliminar, condicionada per les preceptives aprovacions governamentals i ratificacions parlamentàries ulteriors. Aquesta proposta estava inspirada en els convenis o en convenis similars establerts entre França i altres països com Suïssa, Itàlia, Alemanya o Bèlgica, però introduint algunes particularitats per adaptar el redactat al cas específic d'Andorra. Els intercanvis entre les parts van tenir lloc durant els anys 2020 i 21 i van concloure amb l'adopció de la versió signada el dia 16 de juny de 2022 la ratificació de la qual se sotmet avui a la vostra aprovació.

Finalment, quant al contingut de l'Acord, convé fer esment del fet que aquesta regula el seguiment i el manteniment de les línies frontereres, així com dels altres treballs de conservació de la frontera. També permet la creació de la figura dels delegats de demarcació de la frontera per tal d'assegurar una figura que es responsabilitzi amb permanència del seguiment, control i manteniment de la línia de frontera davant de les diferents eventualitats que puguin sorgir. Per últim, i no menys important, institueix la preeminència de la representació numèrica de la línia de la frontera i dona cabuda normativa a les construccions preexistents.

Per tant, doncs, sotmeto a aquesta cambra la ratificació de l'esmentat conveni o de l'esmentat Acord entre el Principat d'Andorra i la República Francesa.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Alguna intervenció?

Acabades les intervencions i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la Proposta per assentiment. Declaro aprovada la Proposta.

Punt número 2. Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de llei de modificació de la Llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals.

La Proposició de llei fou publicada en el Butlletí número 123/2022 del 12 d'octubre.

El criteri del Govern ha estat publicat en el butlletí número 131/2022 del 27 d'octubre.

Intervé pel Govern per llegir el criteri el senyor Josep Maria Rossell.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

El criteri del Govern relatiu a la Proposició de llei de modificació de la Llei 8/2005, de 21 de febrer, dels agents de circulació comunals. El Govern ha examinat la Proposició de llei de

modificació de la Llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals tramesa a la Sindicatura pels honorables senyors Francesc Camp Torres i Marc Casal Tomàs, cònsol major i menor del Comú de Canillo; Laura Mas Barrionuevo i Joan Miquel Rascagnerès Llagostera, cònsols major i menor del Comú d'Encamp; Josep Àngel Mortés Pons i Eva Choy Guiu, cònsols majors i menors del Comú d'Ordino; Olga Molné Soldevila i Eva Sansa Jordan, cònsols major i menor del Comú de la Massana; Conxita Marsol Riart i David Astrié Padilla, cònsols major i menor del Comú d'Andorra la Vella; Josep Majoral Obiols i Mireia Codina Lucas, cònsols major i menor del Comú de Sant Julià de Lòria; i Rosa Gili Casals i Joaquim Dolsa Moya, cònsols major i menor del Comú d'Escaldes-Engordany.

I d'acord amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, manifesta el seu criteri sobre la Proposició de llei esmentada basant-se en les següents consideracions.

La iniciativa legislativa proposada, segons consta en l'exposició de motius, té com a objectiu aportar millores qualitatives i quantitatives, tant en àmbits funcionals com operatius, que permetin al cos d'agents comunals evolucionar a una instància professional de nivell superior en la prestació del servei a la ciutadania i en el compliment del deure que tenen encomanat. Els agents de circulació comunals tenen atribucions que impliquen l'exercici de l'autoritat i, per tant, és important que disposin d'un marc jurídic específic i adequat a les funcions que tenen encomanades. En aquest sentit, la normativa vigent va ser aprovada l'any 2005 i és necessari adaptar-la a les noves necessitats i a la nova realitat en què conviuen els agents de circulació.

La Proposició de llei estableix en el títol primer, entre altres qüestions, la denominació i les funcions dels serveis de circulació comunals, l'autonomia administrativa dels comuns, l'estructura, l'àmbit d'actuació, l'uniforme, les credencials i els mitjans de què disposen els serveis de circulació, així com els principis bàsics d'actuació, les seves funcions i altres aspectes relatius a l'òrgan interparroquial de coordinació dels serveis de circulació.

En aquest primer títol de la Proposició de llei s'ha reforçat el principi d'autoritat dels agents de circulació. D'acord amb la nova redacció de la Llei 29/2022, del 21 de juliol, la modificació de la Llei 1/2009, de 17 de gener, de la funció pública, els agents de circulació tenen la consideració de cos especial en l'àmbit de l'administració comunal, consideració del tot lògica en vista de les funcions que assumeixen els agents de circulació i les especificitats que els són pròpies.

En relació amb la uniformitat, s'ha previst que, de forma excepcional i motivada, el cònsol major o la persona en qui hagi delegat les funcions corresponents pot decidir que els agents de circulació, en determinades circumstàncies, puguin dur a terme les funcions d'inspecció i control de la normativa comunal sense vestir l'uniforme reglamentari, tot i que no poden exercir funcions de seguretat viària i control de trànsit sense l'uniforme reglamentari, limitació aquesta darrera, que el Govern considera encertada.

També s'estableixen nous mitjans de protecció tant per als agents de circulació com per als ciutadans. En aquest sentit, el Govern és favorable a l'ús dels mitjans tècnics i operatius que facilitin el desenvolupament de les funcions dels agents en les millors condicions, com poden ser els dispositius mòbils de videovigilància. S'han de posar les noves tecnologies al

servei dels agents de circulació comunals. El Govern és favorable a l'ús dels mitjans de protecció que siguin necessaris, sempre que no es tracti de mitjans que es puguin considerar coercitius.

Una altra modificació rellevant i necessària, a parer del Govern, és la introducció de l'apartat 3 de l'article 9 de la prohibició explícita d'exercir cap altra activitat professional diferent de la d'agent de circulació, tenint en compte que tenen reconeguda la condició d'agents de l'autoritat.

I el capítol segon d'aquest títol primer està dedicat a la Comissió Interparroquial dels Serveis de Circulació, que amb la modificació passa a denominar-se Òrgan Interparroquial de Coordinació dels Serveis de Circulació. La Proposició de Llei modifica l'article que estableix la composició d'aquest òrgan per preveure que el cònsol major pugui delegar la seva representació en el conseller de Circulació, o en el director del Servei de Circulació.

També s'estableix que els representants dels agents, que han de ser un per a cada escala, fet que implica una millora en termes de representativitat de les diferents escales i es preveu la possibilitat de convidar assessors o tècnics externs amb veu i sense vot.

També s'estableix que la durada del càrrec de president i vicepresident de l'Òrgan Interparroquial de Coordinació dels Serveis de Circulació serà la mateixa que la del mandat comunal i en la qual estan designats. Així mateix, també cal destacar que s'amplien les funcions que ja tenia l'antiga Comissió Interparroquial.

La Proposició de Llei estableix en el títol segon l'estructura dels agents de circulació, així com diferents aspectes relatius a l'accés, la formació i la promoció. En aquest punt, cal destacar com a novetats principals que s'introdueix el concepte de permanència, necessari en el càrrec abans d'accedir al nivell superior, la penalització en cas d'incompliment, la necessitat d'accedir als càrrecs ascendint escala per escala, excepte si no hi ha ningú en l'escala immediatament inferior a la qual s'ascendeix, que compleixi els requisits de l'escala superior o la promoció interna dins del mateix servei abans d'obrir un concurs de mobilitat.

La Proposició de Llei també determina que l'agent de circulació haurà de tenir el títol de segona ensenyança i el títol de català del nivell B1. El títol B1 de català també s'exigeix a la resta de càrrecs, a excepció del cap de servei, que haurà de tenir el títol de nivell C1. La resta de requisits d'accés a cada càrrec, a excepció del títol del català, els establirà la Comissió Interparroquial.

En termes generals, el Govern valora positivament les diferents modificacions introduïdes en relació amb l'estructura, l'accés i la promoció dels agents de circulació. No obstant això, i tenint en compte la consideració de cos especial dels agents de circulació, el Govern proposa valorar que el primer nomenament sigui com a agents de circulació en període de formació. Que, una vegada superada la capacitació corresponent, es nomenin els agents de circulació en període de prova. I finalment, una volta superat el període de prova, tingui lloc el nomenament definitiu com a agents de circulació. D'aquesta manera s'homogeneïtzaria el procediment de nomenament dels cossos especials de l'Administració General.

El títol tercer estableix el règim jurídic de la relació d'ocupació dels agents de circulació comunals. D'aquest títol cal destacar-ne la motivació, en virtut de la qual la segona activitat implicaria l'adaptació de les retribucions al nou lloc de treball, excepte si la segona activitat és conseqüència d'un accident de treball o d'una malaltia professional reconeguda per la CASS i adquirida al lloc de treball d'agent. En aquest punt, el Govern vol posar en relleu que caldria valorar la introducció de la situació de reforma en el sentit establert en la Llei de Funció Pública i a les lleis d'alguns cossos especials per tal d'harmonitzar conceptualment aquest tipus de situacions en les quals també es poden trobar els agents de circulació.

Finalment, el Govern valora positivament que al títol quart de la Proposició de Llei en què s'estableix el règim disciplinari es faci remissió, d'una banda, al procediment i les infraccions establertes a la Llei de la funció pública i, d'altra banda, s'estableixen alguns aspectes específics dels agents de circulació.

En conclusió, la Proposició de Llei analitzada aporta millores qualitatives i quantitatives en els àmbits funcionals i operatius dels agents de circulació comunals, motiu pel qual el criteri del Govern en relació amb la Proposició de Llei de modificació de la Llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals, és favorable.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Iniciem el torn d'intervencions.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Alís. Teniu la paraula.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet a aquest ple la presa en consideració de la Proposició de Llei de modificació de la Llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals, tramesa a Sindicatura pel conjunt dels cònsols majors i menors en representació de les set parròquies del Principat d'Andorra. Aquest tipus d'iniciativa legislativa, reconeguda i definida tant per la Constitució en l'article 58, apartat 2 i en l'article 83, i pel Reglament del Consell General en l'article 102.c, donen dret a tres comuns a presentar una Proposició de Llei, tot i no ser la més habitual en aquest cas, com bé a afirmar que recull un gran consens no tan sols per estar representats als set comuns, sinó pel gran nombre de forces polítiques que hi són representades. Sigui com sigui, el deure dels consellers generals és ara analitzar aquesta Proposició de Llei, per molt que estigui dotada d'un ampli consens i, si escau, fer-hi les esmenes, aportacions pertinents per tal de millorar el text, fer-lo més adaptable i més aplicable.

Val a dir que em satisfà personalment haver de treballar aquesta Proposició de Llei en el marc de la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient com a

president d'aquesta, ja que durant la legislatura comunal 2011-2014 vaig tenir l'honor d'ostentar la vicepresidència de la Comissió Interparroquial dels Agents de Circulació com a conseller de Circulació del Comú de Sant Julià de Lòria, al costat de la cònsol major d'Andorra la Vella i presidenta de la comissió, la Rosa Ferrer, en pau descansi, amb la que, acompanyat de la resta de membres representants de tota l'escala jeràrquica del cos dels agents de circulació, vam començar a treballar sobre la Proposició de Llei que avui prenem en consideració.

Entrant en matèria, tal com es descriu en l'exposició de motius de la Proposició de Llei, es volen aportar millores quantitatives i qualitatives per tal que les funcions professionals dels agents de circulació evolucionin cap a un nivell professional superior. En aquest sentit, se'ls dota de més autoritat, reben el cos dels agents de circulació, la consideració de cos especial en l'àmbit de l'administració comunal. Se'ls capacita pel desenvolupament de les seves funcions sense haver de portar l'uniforme en situacions autoritzades pel cònsol major de cada parròquia i se'ls dota de nous mitjans de protecció.

També es redenomina la Comissió Interparroquial dels Agents de Circulació com a òrgan de coordinació dels serveis de circulació i se'n redefineix la seva representació i certes atribucions.

S'estableix també l'estructura del cos d'agents de circulació, donant importància a la carrera professional vertical, fent necessari, sempre que sigui possible, que l'accés a un nivell superior es faci des del nivell immediatament inferior. La formació bàsica per l'accés al càrrec d'agents de circulació també evoluciona, fent obligatori per als nous agents d'ostentar el títol de segona ensenyança i el títol de català nivell B1, títol lingüístic que esdevé obligatori per a l'accés a qualsevol dels nivells de l'escala jeràrquica, amb l'excepció de la del cap de servei, quin títol de català haurà de ser el C1.

Es defineix també el règim jurídic dels agents de circulació, definint les possibilitats de segona activitat i finalment, el règim disciplinari.

Per a Terceravia + Unió Laurediana + Independents, cal reconèixer als set comuns l'esforç d'anàlisi i de definició que han fet amb la redacció d'aquesta Proposició de Llei, que afecta no tan sols un gran nombre de professionals que exerceixen les seves funcions en cada una de les parròquies, sinó que implica *de facto* la professionalitat de la gestió de la circulació de les carreteres del nostre país. Cal afinar al màxim quan es tracta de millorar l'enquadrament legal dels cossos especials i, en especial, valgui la redundància, dels que són la cara de la gestió pública de la circulació, dels primers que arriben al lloc dels fets quan hi ha un accident de circulació i, sovint, atenen en primera instància les víctimes. En definitiva, el cos uniformat que més veiem en els nostres carrers, sota el sol, la pluja, la neu i, massa sovint, rebent el mal caràcter i males cares de molts automobilistes. És per tot l'exposat que el Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents votarem a favor de l'admissió a tràmit d'aquesta Proposició de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López, teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies, senyora síndica.

El vot del nostre grup parlamentari serà favorable a l'admissió a tràmit d'aquesta Proposició de Llei, sense perjudici que les properes reunions que tenim ja agendades amb diferents dirigents comunals, així com els contactes, també, amb diferents representants dels cossos dels agents de circulació de les diferents parròquies, així com les consideracions que el Govern ha fet esment amb el seu criteri i ens acaben duent, o no, a la presentació d'esmenes en el tràmit parlamentari.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Joan Carles Ramos. Teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Ramos:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet en aquesta cambra a la presa en consideració de la Proposició de Llei de modificació de la Llei dels agents de circulació comunals, que ha estat entrada de tràmit pels set comuns. Considerem que procedeix a admetre a tràmit la Llei i, per tant, demanem el vot favorable perquè és una Llei necessària per adaptar el règim i les funcions dels agents de circulació comunals a les circumstàncies i a les necessitats actuals després de 17 anys des que fou aprovada la Llei anterior. I perquè és una Llei consensuada entre tots els comuns i també per les seves oposicions, així com la Comissió Interparroquial que compta amb representants del cos d'agents de circulació.

Els agents de circulació desenvolupen funcions que requereixen l'exercici de l'autoritat. És indispensable, per tant, que el seu marc jurídic estigui adaptat a les necessitats actuals i que puguin actuar amb garanties davant les incidències ciutadanes. Per aquest motiu, en la Llei se'ls reconeix la qualitat de cos especial en l'àmbit comunal. La Llei preveu millores en els àmbits funcionals i operatius per a un millor servei a la ciutadania, es preveu que els agents de circulació puguin realitzar les tasques d'inspecció i control del compliment de la normativa comunal sense vestir l'uniforme reglamentari, llevat, naturalment, de les funcions de circulació i de trànsit. També podran utilitzar dispositius mòbils de vigilància i nous mitjans de protecció no coercitius. Quant al seu règim estatutari, es brinda la seva exclusivitat, atès que són agents de l'autoritat, ja no podrà realitzar cap altra activitat professional. Així mateix, se'ls exigeix la titulació de segona ensenyança i el nivell B1 de

català per a l'accés. Finalment, es millora la regulació de l'estructura, l'accés i la promoció dins el cos a través d'una carrera professional, a formació inicial, continuada i especialitzada.

El criteri del Govern, com ha comentat el ministre, ha estat favorable i aporta millores notables que hauran de ser avaluades en la comissió legislativa. Millores sobre les quals ja treballem des de la coalició per tal de poder, un cop sigui aprovada la presa en consideració, entrar sense dilació les esmenes pertinents. No serà, per tant, pels grups de la majoria, que aquesta Proposició de Llei no avanci amb celeritat i pugui prosperar abans de la finalització d'aquesta legislatura. Considerem, com ha estat dit, que és una Llei del tot necessària i adaptada a les necessitats actuals i demanem el vot favorable a la seva presa en consideració.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Govern desitja fer alguna altra intervenció? Ministre Rossell, el Govern desitja intervenir. No?

Altres intervencions?

A la vista de les intervencions, proposo la presa en consideració per assentiment. Es pren en consideració la Proposició de Llei i, segons disposa l'article 104 del Reglament del Consell General, s'obre un termini de quinze dies per a poder presentar esmenes, que no poden ser de totalitat.

Punt número 3. Examen i votació de l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Pere López i la M. I. Sra. Judith Salazar, president i presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i la M. I. Sra. Susanna Vela, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, el Projecte de Llei de recerca en l'àmbit de la salut i la biomedicina.

El Projecte de Llei fou publicat en el Butlletí número 26/2022 del 2 de març. S'ha formulat una esmena a la totalitat presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, la qual ha estat publicada en el Butlletí número 129/2022 del 26 d'octubre.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada intervé la senyora Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

El passat 2 de març entrava a tràmit parlamentari el Projecte de Llei de recerca en l'àmbit de la salut i biomedicina del Principat d'Andorra. Després de la seva lectura, el nostre grup parlamentari va creure necessari, atenent la importància, la complexitat i l'especificitat del Projecte de Llei, demanar un assessorament al Centre de Recerca Interdisciplinari,

l'Observatori de Bioètica i Dret Càtedra UNESCO de Bioètica de la Universitat de Barcelona, especialitzat en les implicacions ètiques, jurídiques i socials de la biomedicina i la biotecnologia.

L'objectiu era l'anàlisi per a la identificació i l'estudi de categories jurídiques, els principis, els drets i les garanties aplicables, i la detecció de possibles buits i de millores a introduir en el text normatiu. Una anàlisi que requeria un enfocament interdisciplinari des de la perspectiva del dret de les ciències socials, de la medicina, de les ciències de la salut i que, des d'una perspectiva pràctica, incorporés el coneixement generat per l'Observatori com a resultat de la seva activitat acadèmica i consultiva dels seus membres, com són la participació en diversos comitès d'ètica i bioètica nacionals i, especialment, en comitès d'ètica hospitalaris de la recerca, i també per la seva implicació en projectes europeus de recerca clínica i biomèdica.

Com a oposició responsable que som, ens volíem assegurar que el text complia i es justificava amb les normes ètiques de referència i els estàndards ètics i tècnics aplicables i consensuats internacionalment en un àmbit, el dels estudis clínics i altres tipus de recerca biomèdica de gran complexitat i que afecten drets i llibertats de les persones en els processos de recerca biomèdica i transferència de coneixement.

El mes de juny vam rebre l'informe de l'Observatori de Bioètica i Dret i el vam compartir amb els grups de la majoria i amb el ministre de Salut perquè poguessin fer-ne una lectura i una valoració per poder plantejar millores a la Llei a través d'esmenes. Malgrat la informació que el ministre de Salut ens va oferir en una reunió el 27 d'abril del 2002 amb relació al Projecte de Llei, és a dir, la seva elaboració, les seves característiques, hem conegut que la normativa espanyola ha estat l'escollida com a model per a aquest projecte i cal dir que és una normativa que té 15 anys, es va aprovar el juliol del 2007 i el 2012 es van desenvolupar els seus reglaments, i que regula la recerca biomèdica, fonamentalment aquella de caràcter invasiu i diferent als assajos clínics per desenvolupar medicaments i productes sanitaris que ja estan regulats per una altra Llei del 2006, i altres intervencions, com ara les anàlisis genètiques. Aquest matís pensem que és important, perquè el projecte del qual avui debatem la seva esmena a la totalitat, parteix d'aquesta normativa com a referent, reproduint gairebé de forma idèntica parts de l'articulat i incorrent així en els mateixos errors d'una normativa que és considerada com a insuficient i que no ha sabut donar resposta a les necessitats i de la recerca des de la perspectiva pràctica.

Des del punt de vista dels destinataris finals de la Llei, és a dir, les persones subjectes a la recerca i els investigadors, la interpretació que en fem és que l'únic que pot tenir garanties per a desenvolupar la seva activitat és un projecte concret. És una Llei pensada per a un desenvolupament específic, motiu pel qual trobem a faltar garanties per als usuaris subjectes a la recerca, els investigadors i grups de recerca que es vulguin establir a Andorra. Hi ha aspectes que no estan ben resolts. És un text que no ofereix la seguretat jurídica necessària.

Entenem que en aquest Projecte de Llei és difícil que Andorra pugui esdevenir el pol d'atracció per a la recerca, tal com se'ns va comunicar i se'ns va anunciar en la presentació del projecte de Grifols, a partir del qual es generava un ecosistema de recerca. S'ha de pensar més enllà d'un projecte en concret i com a legisladors, hem d'establir un marc jurídic

que atorgui suficient seguretat jurídica a tots els sectors implicats en la recerca biomèdica. Debatem, a més a més, una Llei de recerca en l'àmbit de la biomedicina, quan encara no ens hem dotat d'una Llei que atorgui i encoratgi la recerca científica i la innovació, que promogui l'explotació i la posada en valor dels resultats de la recerca, que vetlli per la coordinació dels organismes de recerca, i que asseguri l'ús racional i eficaç dels fons públics per a recerca científica. Una eina que defineixi la recerca científica, tal com vam poder tenir l'oportunitat de treballar el mes de maig de l'any passat i que, malauradament, no vam tenir l'acord dels grups de la majoria per poder-ho fer.

Ara, passo a explicar i detallar els motius pels quals el nostre grup ha plantejat l'esmena a la totalitat. Es troba a faltar la regulació en matèria de protecció de dades personals, especialment amb relació a l'explotació intensiva de les dades personals i l'ús de les noves tecnologies que es nodreixen d'aquestes dades en els processos de recerca i d'innovació biomèdica i en la seva aplicació en salut.

Es troben a faltar, reflectits i plasmats en el text dels instruments jurídics internacionals de referència, com són el Conveni sobre Drets Humans i Biomedicina del Consell d'Europa i els seus protocols addicionals sobre recerca biomèdica de l'any 2005 sobre els textos genètics per raons de salut del 2008 i la Declaració Universal sobre Bioètica i Drets Humans de la UNESCO de l'any 2005. També hauria de fer-se referència explícita al referent internacional, que és, des del vessant d'ètica en recerca, de la Declaració de Hèlsinki de l'Associació Mèdica Mundial de l'any 2013. Les aportacions de la Declaració Universal sobre Bioètica Drets Humans de la UNESCO, a la qual el Govern ha fet referència i en altres normes jurídiques, han de ser recollides, ja que es fa necessari conjugar-les per assegurar aquest vincle entre principis de la bioètica i drets humans com a punt de partida per a la regulació de diverses intervencions en recerca biomèdica i també en salut.

Es troba a faltar una adequada regulació en la recerca biomèdica en el seu conjunt, de forma sistemàtica i detallada, i així garantista. La recerca biomèdica té com a objectiu contribuir a augmentar el coneixement i això no sempre suposa un benefici directe per a la persona participant o implicada, ni el desenvolupament d'un medicament, d'un producte sanitari o d'una intervenció o tractament. Seria necessària una regulació diferenciada de la recerca biomèdica i l'assistencial. El projecte, seguint el model espanyol, pretén regular, en una mateixa norma, intervencions en recerca des d'una concepció ampla i també intervencions que tenen lloc a la pràctica assistencial i clínica, com són les anàlisis genètiques.

Manca també un desenvolupament normatiu per la part relativa al procediment d'autorització d'assajos clínics, que ha d'incloure les normes de bona pràctica clínica internacionalment acceptades. La recerca en medicaments i productes sanitaris d'ús humà s'ha de regular amb totes les garanties ètiques i científiques, des del procés de realització dels assajos amb medicaments i productes sanitaris, la seva corresponent avaluació *ex ante* i el seu seguiment mentre es desenvolupa i en els seus resultats, treballs que s'han de realitzar, fonamentalment, a través dels Comitès d'Ètica de la Recerca, que en el nostre cas serien la Comissió d'Ètica de la Investigació i el Comitè d'Ètica d'Investigació del centre, encara que de forma força difusa. Aquest procés d'avaluació i d'autorització ha d'estar clarament establert. Per tant, és necessària la incorporació a la norma d'una agència del

Medicament i de productes sanitaris i d'un registre públic i accessible per registrar la recerca biomèdica que es du a terme a Andorra seguint el principi de transparència.

Es troba a faltar una major concreció sobre la recerca en l'àmbit genètic, incloent-hi l'edició genòmica. Considerem que aquest punt és excessivament generalista i no es troba després cap definició ni menció a l'edició genòmica, malgrat tots els reptes que planteja, com són els d'establir un marc jurídic adequat que doni respostes a les necessitats de la recerca i que protegeixi alhora els drets dels participants de les generacions futures i que ens permeti, així, avançar en el coneixement i el desenvolupament tècnic i posterior aplicació. Atès l'estat de la qüestió de la perspectiva científica, l'edició genòmica no pot quedar només amb una menció a la Llei. Caldria establir quina és la recerca del genoma humà que es pot dur a terme, quines són les condicions i sota quin control.

Es troba a faltar, també, definicions i major claredat conceptual. Aquesta manca de definicions genera incertesa i inseguretat jurídica. Recerca no té el mateix significat que recerca científica. Recerca biomèdica tampoc és assimilable a recerca biomèdica o assaig clínic, ni assaig clínic és el mateix que assaig, que podria tenir una altra connotació. Cal evitar imprecisions per no generar confusió i utilitzar correctament la terminologia i així homogeneïtzar el seu ús al llarg del text. El Projecte de Llei tampoc inclou la definició de la Comissió d'Ètica d'Investigació ni del Comitè d'Ètica de la Investigació del centre sanitari on es desenvoluparà la recerca. Em diran que la Comissió d'Ètica d'Investigació ja la tenim en un reglament, del 18 d'agost d'aquest any passat, un reglament abans d'una Llei. És una curiosa manera de legislar, la que té la que té el Govern.

Sobre els principis i les garanties de la recerca en l'àmbit de la salut, no es pot afirmar, amb caràcter general, que els beneficis per al subjecte de la recerca o assaig o per la salut pública esperats puguin justificar els riscos i els inconvenients previsibles. En recerca s'ha d'aplicar sempre el principi de proporcionalitat. Sobre els principis aplicables i partint del fet que és necessari garantir l'autonomia i el respecte per la persona en recerca biomèdica, el que s'ha de garantir és la minimització dels riscos i la maximització dels beneficis de la recerca de la persona participant. Falta integrar, també, el dret a la intimitat i a la confidencialitat de les dades personals, que és aplicable a tots els agents que participen en el procés de recerca. I afegir també la ponderació entre drets i llibertats, participants implicats, incloent-hi els investigadors.

Pel que fa als processos de recerca, es confonen i sobreposen les competències dels organismes. En primer lloc, els comitès d'ètica de la recerca no autoritzen la recerca, sinó que ho fan les autoritats competents, en el nostre cas, el Ministeri de Salut. Aquests comitès s'ocupen de donar llum verda a un projecte o no amb la corresponent justificació, és a dir, que avaluen i també en fan el seguiment del projecte durant el seu desenvolupament i la seva finalització. I, en segon lloc, el Projecte de Llei es refereix indistintament als dos comitès. Com que no es defineix el Comitè d'Ètica d'Investigació del Centre Sanitari, desconexim si aquest comitè està habilitat per avaluar tota la recerca que aquesta Llei pretén cobrir i que també inclou la recerca en medicaments i productes sanitaris. Manca claredat al respecte i considerem que la proposta és insuficient. És necessari establir quina és la funció dels esmentats comitès en l'obtenció, utilització, emmagatzematge i cessió de les mostres biològiques i humanes i dades personals en la recerca.

No s'estableix tampoc en la Llei, la natura, la composició i les funcions dels corresponents comitès científic i ètic dels biobancs. El projecte fa referència, en concret, a un tipus d'estudi que no està regulat adequadament per la normativa i que requereix un marc jurídic precís. Es tracta del principi de doble ús perquè, tal com està redactat, sembla entrar en contradicció amb la resta de preceptes i, en particular, amb aquells que estableixen garanties sobre la informació personal que s'utilitza en recerca i els seus resultats. L'ús dual es refereix a fins civils i militars, però desconeixem si aquest és el bon sentit. En qualsevol cas, presta a confusió.

Es troba a faltar també la promoció i la garantia de l'accés obert a la recerca i el principi de retiment de comptes, especialment quan la recerca és finançada amb recursos públics. Sobre la participació informada, voluntària i garantia de consentiment informat, no compartim que la biometria sigui presa com un mitjà possible, ja que hi ha altres sistemes menys invasius i més garantistes de la protecció dels potencials participants i els seus drets i llibertats fonamentals.

La declaració de conflictes d'interessos no només són de caire econòmic, sinó que també poden ser de caràcter personal, familiar per raó de jerarquia, que poden condicionar la recerca i el plantejament de la informació i el mateix procés del consentiment informat. No podem acceptar de cap manera alguns supòsits que el Projecte de Llei preveu, com el que diu: «En cas que no es coneguin alguns d'aquests extrems abans de l'inici de la recerca hi haurà un compromís explícit de contemplar-la i complementar la informació quan les dades estiguin disponibles». Perquè això va en contra dels drets i llibertats dels implicats. Com tampoc preveu l'assentiment ni la participació, en la mesura de les seves possibilitats, de les persones que no poden prestar el seu consentiment.

No compartim, tampoc, els termes en què s'estableix l'avaluació de l'estat de salut per no garantir la protecció dels drets i llibertats de les persones, la seva autonomia i intimitat. No es pot considerar la inclusió d'un deure per part del participant de facilitar dades reals sobre el seu estat físic o la seva salut més enllà del seu coneixement. És una imposició desproporcionada i, des del punt de vista pràctic, potser, també, inconcebible.

Sobre el cribratge i el consell genètic, és necessària també una definició per evitar confusions. El dret a saber o no saber s'hauria d'especificar clarament.

Sobre la utilització de les mostres biològiques humanes amb fins de recerca biomèdica, no es preveu res sobre les mostres emmagatzemades amb anterioritat i les condicions d'ús. Tampoc s'inclouen principis pel tema dels biobancs i tampoc s'afegeix la creació d'un registre nacional de biobancs.

Per anar acabant, no voldria oblidar un punt amb relació a la promoció i a la relació de la recerca i la innovació per part d'entitats de natura pública o publicoprivades. Trobem a faltar l'establiment d'avaluació i control de la innovació. Considerem que aquest apartat del Projecte de Llei té un vessant en excés mercantilista i que hauria d'equilibrar-se amb el principi de responsabilitat social i de salut per donar resposta a les necessitats socials i no només als interessos comercials. No queda clar si aquest Projecte de Llei aposta per recolzar la investigació biomèdica independent amb fins comercials i en quines condicions.

Per cloure la meva intervenció, dir que malgrat que sigui una proposta ambiciosa que vol regular la recerca biomèdica i determinades intervencions de caràcter assistencial i fins i tot en l'àmbit laboral, la Llei té els problemes següents: drets i llibertats que no estan adequadament perfilats; hi ha importants mancances amb relació als mecanismes d'avaluació i de control; hi ha buits rellevants, com una fragmentació en la seva regulació, i el grau d'imprecisió terminològica és molt elevat, situació que, en definitiva, genera inseguretat jurídica. El nostre partit està a favor de la recerca i la innovació i dels acords de recerca públicoprivats, però amb garanties i seguretat sanitàries, amb ètica i sense zones grises, ni buits legislatius ni normatius. Necessitem una llei homologable, moderna, respectuosa, que no faci discriminacions i menys afavoreixi a una empresa. Per tots els motius exposats, demanem a les conselleres i els consellers d'aquesta Cambra que votin a favor l'esmena a la totalitat per retornar el text al Govern perquè elabori una nova Llei en l'àmbit de la recerca i de la innovació biomèdica que pugui tenir en compte les consideracions que els he explicat.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Correspon ara el torn de Govern. Senyor Font, és el seu torn.

El Sr. Albert Font:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Començaré dient que no faré una exposició tan llarga com la que acaba de fer la consellera, en el sentit que no crec que correspongui aquí de fer un compendi de tots els articles i totes les coses que ha anat dient la senyora consellera, mencionant els articles un per un, dient amb què estava bé, amb què no estava bé. Perquè entenc que això és un treball més tècnic i aquí el que estem discutint és una esmena a la totalitat, és a dir, a veure si correspon, o no, retornar aquest text al Govern o intentar salvar-lo, esmenar-lo, corregir-lo completar-lo, que és el que nosaltres pensem.

Si prospera l'esmena, aquesta que es demana, es retorna tot el text de Govern i es torna a partir de zero. Si no prospera, com esperem, se seguirà treballant, corregint, esmenant el seu redactat fins a aconseguir l'aprovació d'una Llei que per fi, per fi, reguli el fons i la forma de les modalitats de la recerca científica a Andorra. El nostre país, en aquest àmbit, és avui gairebé un desert jurídic, a més de privar sanes iniciatives i interessar-se en nosaltres com a plataforma eventual de recerca científica, aquesta manca de regulació també comporta el risc de temptar voluntats per les quals la recerca en tot el que té, diguem-ne, de necessari i de noble, passi darrere d'interessos altres, d'aquells que només busquen entorns permissius, massa permissius, degut al seu buit legal. Però cal que insisteixi, la senyora consellera ja ha dit que és el que es mira d'evitar, que hi hagi intencions que, aprofitant un buit legal, vulguin interessar-se amb nosaltres.

Jo penso que estem tots d'acord en protegir el nostre país d'aquestes vel·leïtats. La millor manera de fer-ho és creant un entorn jurídic adaptat tant a les nostres característiques com a la recerca científica ben entesa. Quins són aquests principis bàsics de la recerca que la Llei estableix? Per complir un projecte de recerca, destacant com a principis essencials que la salut, l'interès i el benestar de l'ésser humà que participi —ja ho ha mencionat la consellera— en una investigació prevaldran per sobre de l'interès de la societat o de la mateixa ciència.

També defineix i garanteix el respecte que cal tenir en qualsevol recerca la integritat, l'autonomia, la dignitat i la identitat de les persones que hi participin. Amb l'objectiu de protegir les persones que participen en recerca, la Llei també recull la necessitat que els beneficis esperats de la recerca superin els riscos previsibles i que aquests riscos sempre han d'ésser proporcionals. La consellera diu que no ho són, la Llei diu que *ho han* de ser. I que cal complir amb el principi de precaució. És un principi molt important el principi de precaució, perquè és aquell que contempla l'obligació de minimitzar al màxim tots els riscos, encara que no estiguin identificats.

També cal destacar la necessitat que tota recerca sobre una persona requereixi disposar del seu consentiment informat per escrit, que l'atorga o no, després de rebre tota la informació al respecte. Aquest consentiment es pot retirar en qualsevol moment per part de la persona. La Llei també estableix la necessitat de garantir el tractament confidencial de les dades personals —cosa que la consellera ha dit que no respectava; ho respecta— que resultin de l'activitat de recerca conforme al que disposa la normativa de protecció d'aquestes dades.

També es regula la gratuïtat de la donació i la utilització de mostres biològiques o dades de salut, així com la renúncia per les persones que participen en projectes d'investigació en els beneficis econòmics directes o indirectes que es derivin dels programes o de les investigacions o dels projectes als quals se li requereixi participar.

La norma ofereix especial protecció dels col·lectius més vulnerables que participen en la recerca, com són els menors, les persones amb autonomia compromesa, els malalts, les dones embarassades, establint uns criteris molt més restrictius per a la seva participació, cal mencionar-ho. Seguint els Objectius del DS, del Desenvolupament Sostenible, la Llei fixa com un dels seus principis la necessitat que tota investigació tingui en compte en el seu desenvolupament la cura i preservació de la sostenibilitat del planeta. En el cas d'investigació amb mostres biològiques que la senyora consellera també ha mencionat, la Llei regula de manera específica la necessitat del consentiment informat per qualsevol obtenció de mostres biològiques, en regula la conservació i la destrucció, i desenvolupa la creació de biobancs com a centres on es conserven les mostres biològiques amb finalitats de recerca.

Per les anàlisis i cribratge genètics, seguint l'establert en el Conveni d'Oviedo i en el seu protocol addicional relatiu als tests genètics amb finalitats mèdiques, la Llei només permet fer proves predictives de malalties genètiques que permetin identificar la persona com a portadora d'una malaltia amb finalitats mèdiques o de recerca, i sempre acompanyades del corresponent consell genètic. També es regulen les condicions que cal complir per desenvolupar programes de cribratge genètic, programes destinats a la població o a grups

de població amb la finalitat de detectar malalties d'aquest tipus, genètiques, o la predisposició de patir-les, i aquests programes, com tots, necessiten ser aprovats per la Comissió d'Ètica, que, efectivament, existeix com a reglament, però que com a desenvolupament d'una altra Llei de la investigació, aquesta Comissió Ètica. I cal disposar de tractaments curatius o preventius al respecte. És a dir, que no serveix de res de fer investigació sobre malalties que no tinguin tractament. És a dir, es tracta d'investigar malalties que la investigació pugui promoure nous els tractaments d'aquestes malalties. Per una malaltia que no existeixi tractament, no val la pena anar a buscar qui la té o qui no la té.

Quant a la recerca en mostres de naturalesa embrionària i intervencions en el genoma humà, la Llei reprèn l'establert en la Llei 12/2009, del 15 febrer, qualificada de tècniques de reproducció humana assistida, i prohibeix la recerca en embrions. D'igual manera, seguint amb el previst en el Conveni d'Oviedo, es prohibeix la constitució d'embrions exclusivament amb fins d'experimentació i s'estableix que qualsevol recerca o intervenció que pugui modificar el genoma humà es pot dur a terme per motius de prevenció, diagnòstic o terapèutic, i sempre que no introdueixi modificacions en el genoma dels descendents o en la línia germinal.

Per la promoció de la recerca, la Llei també desenvolupa els mecanismes per facilitar la col·laboració entre centres de recerca bàsica, hospitals i altres centres sanitaris, i incentivar i promoure els vincles entre el sector públic i privat.

A l'àmbit ja més específicament jurídic, la Llei preveu una disposició final de modificació de la Llei 20/2017, del 27 d'octubre, de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari, i sobre la història clínica, que és la Llei que ha introduït la figura del Comitè d'Ètica. I aquesta Llei que modifica el règim disciplinari de la Llei, aquesta modificació, aquest règim disciplinari modificat, s'efectua transcorreguts uns anys des de l'aplicació de la Llei que ha permès, amb experiència disponible, fins ara, valorar que cal establir un sistema de graduació de les infraccions diferent de l'existent. Aquest nou sistema de graduació d'aquestes infraccions permet categoritzar els accessos indeguts en funció del tipus de dades a què s'ha tingut accés, si aquest accés ha sigut voluntari o involuntari o si s'han seguit les dades.

Per acabar aquest resum, perquè, com us dic, el que no he fet és estudiar la Llei punt per punt, m'ha semblat que no era el moment de fer-ho i tampoc era, penso jo, la plataforma com per discutir a nivell massa tècnic tots els aspectes que han estat mencionats dins de la justificació de l'esmena a la totalitat, doncs, per acabar, aquesta Llei preveu també, mitjançant la disposició final, la modificació de la Llei 11/2016, del 28 de juny, de tinença i de protecció dels animals, en el seu article 16, de manera que mentre no es desenvolupi la legislació específica prevista en la Llei 11/2016, s'hi estableixen els principis i les condicions que han de complir els procediments d'experimentació animal en els camps de la investigació mèdica i les proves de seguretat dels fàrmacs. Aquests principis i condicions s'emmarquen en els que estableix la Directiva 2010/63 del Parlament Europeu i del Consell, del 22 de setembre de 2010, relativa a la protecció dels animals utilitzats per a fins científics.

En conclusió, per tot l'exposat que he intentat fer, ho torno a dir, de manera sintètica i resumida, des de Govern creiem que el text del Projecte de Llei de recerca en l'àmbit de la

salut i la biomedicina mereix seguir viu, perquè pugui ser objecte de treballs de millora. No s'ha de demorar indegudament l'obtenció d'un marc jurídic en aquest camp. Demano, doncs, senyores i senyors consellers en nom de Govern, de rebutjar l'esmena a la totalitat d'aquest Projecte de Llei.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem ara la resta d'intervencions.

Senyora Carine Montaner, consellera general no adscrita, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

S'està parlant de la Llei de Biomedicina quan ni tan sols s'ha ratificat en aquesta cambra el Conveni d'Oviedo, cito: «Conveni per a la protecció dels drets humans de la dignitat de l'ésser humà respecte a les aplicacions de la biologia i de la medicina». Es va firmar aquest conveni el desembre de l'any passat, 2021. Va entrar al Consell General a l'abril, el Govern va firmar al mes de desembre, a l'abril, entra al Consell General i la majoria va entrar deu pròrrogues, a aquest Conveni d'Oviedo, que encara no està ratificat en aquesta cambra. Un conveni internacional, normalment els consellers, evidentment, no poden fer esmenes a l'articulat. Es demana més temps per veure si rebutgem o no el text. Deu pròrrogues, senyors. Dilatem tot en el temps. Per quin motiu? No ho sé. No ho sé.

Ens presenta una Llei de biomedicina arran de la voluntat política d'implantar el Laboratori P3 Grifols. Muntar un laboratori P3, senyores i senyors, no és implantar qualsevol projecte, i ara m'explico. A nivell de la plataforma ciutadana apolítica d'informació del laboratori P3 vam entrevistar el senyor, el professor Bernard La Scola, que és el màxim responsable actualment del més gran laboratori P3 d'Europa. I què ens diu? Que un laboratori P3 manipula patògens de tipus 3, que és un laboratori de risc en el qual s'han de limitar els accessos, un laboratori que no hauria d'utilitzar aigua per evitar risc de contagi a nivell de la població. Doncs hi és, i s'ofereix, ofereix a compartir la seva experiència també, a nivell d'Andorra, perquè no hi hagi riscos. Un laboratori en general tipus P3, quan té un accident és d'origen humà, és un error humà, la major part del temps. Aquests laboratoris es necessiten enginyers i no pas investigadors, i inclús el personal de neteja ha de ser supervisat per un enginyer constantment. És a dir, que no es tracta de qualsevol cosa. Cal vigilar, perquè aquest tipus de projecte, evidentment, comporta un risc i ha de ser controlat per l'Agència del Medicament, que no en tenim aquí, que s'hauria de veure qui controla.

El Govern va firmar un pacte de socis que estipula compromisos que ni tan sols en aquesta cambra havien votat les lleis oportunes. Ens vam saltar el Consell General. No tenim Conveni d'Oviedo. Bé, ara fem la Llei de Biomedicina. No tornaré a repetir tot el que ha dit la consellera Susanna Vela. Comparteixo plenament amb Susanna Vela tots els punts que ha dit. Per nosaltres, des d'Andorra Endavant, és una Llei que no presenta seguretat

jurídica. Parla d'assajos, quan parlem d'assajos, també a nivell dels humans, i clar, i no parla del consentiment. Hi ha aquest apartat que ens saltem, que a nosaltres ens preocupa moltíssim, perquè quan el redactat és molt ampli hi ha un risc de deriva. Ho sabem perfectament. Doncs per nosaltres és una Llei feta a mida per Grifols. Grifols: catifa vermella, terrenys cedits per 25 anys, 200 mil euros cada any durant 25 anys, construïm la carretera d'accés al laboratori... Fantàstic.

Patents propietats de Grifols; Andorra no veurà res de res, com diria el senyor Costa, res de res. Beneficis igual a zero. Reunió del 9 de juny del 2021 organitzada pel senyor Cap de Govern. Aquest projecte no té cap previsió de benefici. Cap recaptació de l'Estat. Què estem fent? Patents per a Grifols. Nosaltres regalem tot el que podem i no veig l'interès, francament, no veig interès per a Andorra. Què ve a fer Grifols aquí, si no és per un tema fiscal, quan ja té una filial a Irlanda. Irlanda, que ofereix condicions fiscals molt avantatjoses i també on tenen subvencions de l'estat Irlandès, de la Unió Europea. Doncs veieu.

Totes aquestes temàtiques, nosaltres des d'Andorra Endavant, un xec en blanc, mai farem un xec en blanc. Mai, mai. I a nosaltres ens preocupa moltíssim com al Grup Socialdemòcrata.

Gràcies, senyora síndica. Votaré evidentment en favor de l'esmena a la totalitat presentada pel Grup Socialdemòcrata.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, senyor Carles Naudi d'Areny-Plandolit. Teniu la paraula.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

L'avenç en la investigació en biomedicina i en medicaments, jo crec que tots estarem d'acord que, avui dia, no hi podem girar l'esquena perquè al final és una oportunitat per a la lluita contra les malalties que estan a l'ordre del dia i, per tant, per a la millora de la salut i el benestar de les persones. Fent una mica la vista endarrere, avui dia, no ens podem seguir curant a base d'infusions i mitja ceba tallada sota el llit quan estem malalts. Desgraciadament, avui dia les malalties s'han complicat molt i la investigació en biomedicina és important en aquest sentit. I és veritat, també, s'hi ha referit el ministre, que la investigació en aquest camp, en l'important sector de la recerca i de la innovació en biomedicina també aporta avantatges de caràcter educatiu, de caràcter econòmic i social.

A partir d'aquí, senyor Font, jo estic d'acord amb vostè, ha fet servir el terme desert. I és veritat, Andorra, en aquest camp, avui dia és un desert legislatiu, és un buit legal. I crec que fem bé, un cop Andorra ja va signar el Conveni d'Oviedo, que el Conveni d'Oviedo, el que diu, és un conveni que preserva els drets humans davant de la investigació, és que, dit de

forma planera, que no es poden fer salvatjades en la investigació en aquesta matèria i Andorra ja l'ha signat i aquesta Llei s'emmarca plenament en el Conveni d'Oviedo, que haurem de ratificar aquí al Consell General. I, per tant, sortir d'aquest desert, senyor ministre, és a dir, començar a bastir un marc legal i jurídic, ens dona unes garanties per a les persones, tant les que hi treballen, per exemple, parlant de les diferents persones que poden treballar en la matèria, com a les empreses o les entitats. És a dir, tothom té uns drets i uns deures i, per tant, suposa unes garanties. Per tant, per nosaltres és important, des de CC, que aquest Projecte de Llei s'emmarqui dins aquest Conveni d'Oviedo que aporta unes garanties a les persones, als drets humans de les persones enfront de la investigació en biomedicina.

Aquesta Llei té en compte els conceptes més actuals en matèria de recerca i innovació, reconeguts no només amb aquest conveni, sinó reconeguts a nivell internacional. I jo, ministre, dels que vostè ha mencionat, em quedaria amb un que potser és el que més tranquil·litza les persones, que és el principi de precaució. El principi de precaució, al final busca aquest just equilibri, sempre defensant més a les persones, i busca, per tant, aquest equilibri entre la innovació i aquell eventual o possible risc que pogués haver-hi en el desenvolupament d'aquestes investigacions de cara al nostre medi o de cara a les persones. I jo hi insisteixo, senyor ministre, probablement sigui un dels principis més importants des d'un punt de vista, com a mínim, social.

La Llei que és objecte d'aquesta esmena a la totalitat, a la qual nosaltres votarem que no, és una esmena a la totalitat envers una Llei o un Projecte de Llei que té com a objecte, com deia, establir tots aquests principis, les condicions, les normes, la seguretat amb la qual s'ha de dur tota la recerca en l'àmbit de la biomedicina, i és important establir aquestes garanties, establir aquests drets, establir aquests deures i tot el que s'ha de respectar, així com tots els mecanismes de promoció, de planificació, d'avaluació i de control de la recerca.

Vull dir, que em sembla que això no s'ha comentat, que el Projecte de Llei sí que presenta mecanismes de control. En concret, hi ha la Comissió d'Ètica per a la Investigació i el Comitè Ètic d'Investigació del centre. Però, a més a més, hi ha la potestat, senyor ministre, des del seu ministeri es pugui parar, com a mínim de forma cautelar, qualsevol recerca si poden presumir o sospitar que pugui haver-hi riscos cap a les persones. Per tant, per nosaltres, com he dit, és important avançar en el camp de la investigació en biomedicina. Desgraciadament, ja no ens curem a base d'infusions. Cal avançar molt més inclús per a personalitzar els tractaments per aquelles persones que pateixen, fins i tot, com es diu, aquelles malalties que són orfes, que avui dia són superdesconegudes i no tenen tractament. I celebrem sortir d'aquest buit legal. Celebrem, complir amb el Conveni d'Oviedo i celebrem que aquesta Llei preservi el medi ambient, preservi la seguretat de les persones i també preservi la integritat d'aquelles persones que hi hagin de treballar.

Per tant, senyora síndica, el vot de Ciutadans Compromesos serà no a l'esmena a la totalitat.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents. Senyor Josep Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, pel nostre grup parlamentari, la biomedicina és un camp essencial per la salut i pel progrés. I en aquest sentit, en primer lloc, voldríem agrair al Grup Parlamentari Socialdemòcrata haver-nos tramès el seu informe i en especial a la consellera, senyora Vela. En aquests moments, ens trobem que hi ha un informe que planteja mancances i buits. El projecte entrat per Govern, informe fet per uns especialistes en la matèria, igual que el del Govern, fet per especialistes en la matèria i, com bé ha comentat el ministre, en un camp molt complex, en un camp que avança molt ràpidament. En un camp que, políticament, i en el camp purament polític, serà molt difícil de seguir.

És en aquest aspecte i aquí és on ve el nostre vot, que també li vaig comentar ahir, senyora Vela, farem una abstenció perquè creiem que dins el marc de la comissió aquests dos projectes es poden complementar i poden portar més solucions, o poden portar més garanties per preservar tots els drets i la integritat de les persones i permetre, alhora, avançar i que pugui haver-hi referent. I sobretot, creiem que es pugui complementar amb tota la col·laboració d'experts necessaris que pugui posar el Govern, perquè el camp és altament complex, és altament evolutiu i canvia molt ràpidament. I això qüestiona i pot qüestionar moltes coses i, alhora, creiem que és fonamental poder estar en aquest sector.

Sí que creiem des del nostre grup polític, i això ho hem comentat en comissió i això ho hem comentat amb el senyor ministre i amb la consellera que avui no està aquí i la senyora Berna Coma, la consellera Codina, que per nosaltres és bàsic tenir un òrgan de control o de fiscalitzador que pugui seguir totes aquestes evolucions, i un òrgan amb un nivell altament tècnic i qualificat perquè els avenços són molt ràpids i amb això, políticament, no serà possible i crec hauria de ser una mica la garantia. Com es crea aquest òrgan? No ho sé, i això és el que hauríem d'anar parlant, però crec que seria una mica, potser, la garantia per a tots, evidentment, havent assentat uns principis i evidentment, també, que el Projecte de Llei és un Projecte de Llei d'amplis conceptes i definició tècnics i difícils d'entendre.

Per tant, en torno a remetre al que he dit. El nostre vot serà d'abstenció.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Grup Parlamentari Independent desitja intervenir? Senyora Sílvia Ferrer.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

La biomedicina constitueix un dels grans instruments per a tractar els problemes essencials de la societat. És una eina de promoció de la salut, com també per a la prevenció i la curació de les malalties. Aquests dos elements, conjuntament amb la personalització dels tractaments, ofereixen un nou ventall de possibilitats, no només per la precisió en el tractament de les malalties òrfenes o rares, sinó també per actuar en la salut de l'individu, anticipant-se al mateix desenvolupament de la malaltia.

Entre els objectius de recerca biomèdica trobem la millora de la capacitat de diagnòstic de tota mena de patologies, el disseny de nous tractaments per a malalties comunes o de nou descobriment i el desenvolupament de medicaments més efectius que tinguin una toxicitat menor i que redueixi els efectes secundaris sobre el cos humà. En definitiva, és una oportunitat per a la lluita davant de les malalties i per a la millora de la salut i el benestar de la població.

Les normes i les regles de conducta que regulen la recerca en l'àmbit de la salut han d'aspirar a aconseguir l'equilibri necessari entre els drets dels individus, les necessitats de l'equip investigador i la confiança de la societat en la recerca científica i els resultats que produeixen. Cal disposar del marc normatiu adequat que doni resposta a les necessitats científiques actuals. Així mateix, hem de garantir, també, la protecció dels drets de les persones que puguin resultar afectades per l'acció investigadora, tant ciutadans com pacients i investigadors.

A més a més, aquesta Llei aspira a fixar no només unes regles que regulin la investigació en la salut i la biomedicina, sinó també que siguin fàcilment adaptables a les novetats que es vagin produint. No es pot fer una Llei amb moltes especificitats a causa dels avenços científics, que són d'evolució constant. Una Llei molt específica quedaria obsoleta en poc temps. És millor crear un marc jurídic que abracci aquest camp i desenvolupar les futures particularitats a través d'altres normes jurídiques. Fa cinquanta anys, ningú s'hauria imaginat fer una Llei de protecció de dades o de seguretat de la xarxa d'Internet perquè eren temes que no s'havia sentit parlar o directament no existien. Doncs bé, hem d'entendre la Llei de recerca biomèdica en aquest mateix sentit. No podem permetre que Andorra es quedi enrere en aquest àmbit. No pot ser que a Andorra no hi hagi una norma que permeti desplegar-lo o aplicar-la en un futur. Hem de legislar per la projecció del país que volem ser i no pas del país que hem deixat enrere.

L'ordenament jurídic evoluciona com ho fa la societat. Aquest ha de ser un reflex de la societat andorrana, una societat moderna que accepta la investigació científica com un element garantista del benestar social, en aquest cas en l'àmbit de la salut. En aquesta norma s'han tingut en compte els drets i deures que estableix la nostra Constitució, la Declaració Universal de Drets Humans, així com la doctrina establerta pel Tribunal Europeu de Drets Humans. Per tant, aquesta Llei no només s'engloba en l'ordenament jurídic nacional, sinó que també es posa en línia en la legislació internacional pel que fa a la investigació en salut i biomedicina, tant en l'àmbit europeu com internacional.

La investigació biomèdica té més transcendència en la societat contemporània del que pensem. L'exemple és ben recent: la pandèmia. En un termini inferior a un any des del seu descobriment ja s'estava administrant vacunes a la població. Parlem que tot l'avantatge que generi la investigació científica és temps que guanyem en el tractament de malalties concretes o, com en aquest cas, una pandèmia d'àmbit mundial. Apostar per aquesta Llei és apostar per la investigació i qui aposta per la investigació, aposta per al futur.

Tenint en compte tot l'exposat, el Grup Parlamentari Independent no donarà suport a l'esmena a la totalitat presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Carles Enseñat, teniu la paraula.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Efectivament, senyora Montaner, s'han presentat 10 pròrroques al conveni d'Oviedo, la ratificació del conveni d'Oviedo. Deu pròrroques, entre les quals són auspiciades o presentades pel PS, 3 per als grups de la majoria i, simplement, perquè sàpiga la informació, suposo que no n'hem pogut parlar i per això no disposa d'aquesta informació. L'article 1 del conveni, al segon paràgraf, estableix que els estats s'obliguen a tenir en el seu dret intern, previ a la ratificació, les mesures necessàries per donar efecte a les disposicions del conveni. I és que a Andorra no tenim cap disposició efectiva, sí de teixits i òrgans, però no efectiva en biomedicina, el Consell d'Europa ens demanava que entre la signatura i la ratificació, que és justament el pas que estem en aquests moments, ens dotéssim d'una Llei en aquesta matèria i, per tant, la Llei de Biomedicina és necessària per a la ratificació del Conveni d'Oviedo. Esperem que justament després d'aquesta esmena a la totalitat puguem avançar amb l'aprovació del text i esperem que el mateix dia que aprovem el text, en aquest cas la Llei de Biomedicina, puguem ratificar també el Conveni d'Oviedo per tal que el Govern ja es comprometí a tots els efectes amb el que dicta el conveni.

Entrant en matèria de la Llei de Biomedicina i l'esmena a la totalitat que li ha sigut presentada, els consellers de la majoria que m'han precedit han explicat a bastament el fons del per què aquesta Llei és necessària i és adequada per Andorra. També, el ministre de Salut ha completat aquesta argumentació validant les raons per les quals el Govern va presentar el Projecte de Llei. Ha quedat clar que és una bona Llei, una Llei dimensionada i pensada per a Andorra. Una Llei que busca donar solucions reals davant els reptes reals del nostre país. Per tant, i per no repetir els mateixos arguments una i altra vegada, m'agradaria fer un repàs de com ens sembla que hem arribat al debat de l'esmena a la totalitat i per què, al nostre entendre, aquesta està mancada de tot fonament i, per tant, ha de ser rebutjada per aquesta cambra.

El 2 de març, ara fa nou mesos, el Govern va aprovar dos textos per ser avaluats i votats pel Consell General. D'una banda, el Projecte de Llei de recerca en l'àmbit de salut i de la biomedicina. De l'altra, la ratificació del Conveni per a la protecció dels Drets humans i de la dignitat de l'ésser humà, conegut també com a Conveni d'Oviedo, que és un tractat impulsat pel Consell d'Europa i que relaciona la biomedicina amb la defensa i promoció dels drets humans, especialment en àmbits nous com la biomedicina i la biotecnologia. Tots dos textos van de la mà amb l'objectiu que a Andorra no es pugui fer allò que no es pot fer a Espanya, a França, Alemanya o a qualsevol país del nostre entorn europeu.

Presentada el 2 de març, com deia, hi ha un període per presentar esmenes que acabava el 24 de març i que es va allargar fins a un total de nou vegades per la demanda de l'oposició de pròrroga darrere pròrroga. Dins d'aquest llarg calendari, el 8 de juliol, la M. I. Sra. Susanna Vela, consellera del PS, ens va fer arribar un mail amb un document adjunt de 45 pàgines que feia diferents afirmacions amb relació al text presentat. Remarcava articles que, al seu entendre, havien de ser modificats o completats, però no feia cap proposta concreta de què es volia modificar, afegir o suprimir. Tant és així que la mateixa consellera ens deia que ells podien proposar algunes esmenes a partir dels comentaris i recomanacions que els havien fet des de l'Observatori de Bioètica i Dret, que era, com ja hem comentat, a qui ells havien encarregat l'informe, però que el contingut recollit en el document que ens adjuntaven s'escapava molt de les capacitats i competències dels consellers del GPS, exactament les mateixes capacitats que se'ns escapen també a nosaltres, per ser molt tècnic, per poder-les traduir en esmenes al Projecte de Llei. Això també ens ha passat a nosaltres, és una Llei eminentment tècnica i, per tant, els nostres experts ens han de donar la confiança suficient per tal d'avançar amb la seva aprovació.

Proposaven que fos el redactor de la Llei que treballés les esmenes sobre la base de l'informe, aquest de 45 pàgines. Però tal com els vaig comentar, després de parlar amb el redactor, amb el senyor Montalvo, semblava difícil que un expert en la matèria s'autoesmenés sobre la base de comentaris i no sobre la base de propostes concretes. És a dir, l'expert, el senyor Montalvo, ens demanava propostes clares i concretes per poder valorar-les i, per tant, donar la seva opinió. Francament, tenia tota la raó. I és que és la forma habitual amb la qual treballem qualsevol text. Els grups fem propostes de modificació, d'addició, fins i tot de supressió, i sobre aquestes propostes, amb un text concret que es pugui llegir, valorar i sospesar, els experts, així com també nosaltres, els polítics, ens pronunciem a favor, en contra o proposem canvis per apropar postures. En aquest cas, sembla que això no ha estat possible fins ara.

El 10 d'agost, però, la mateixa consellera ens va fer arribar un text amb cinc grans qüestions que plantejava el nostre expert i ens indicava que la resta d'esmenes que presentarien les treballarien ells directament d'acord amb l'informe que havien demanat. Vam traslladar aquestes cinc grans qüestions al redactor de la Llei i vam reenviar les respostes d'aquest últim fetes a principis de setembre. També vam poder reunir-nos per repassar com conveníem procedir i vam acordar diferents passos. Deixin-me que repassi aquestes cinc grans qüestions plantejades al PS i com vam acordar.

Primera, sobre les disposicions generals del títol primer de la Llei, el GPS ens afirmava que la recerca biomèdica que la Llei regula no està, al seu criteri, coberta en la seva totalitat,

donat que s'haurien detectat diversos buits i inconsistències amb relació a la regulació en medicaments i productes sanitaris, que no seria completa, tampoc, amb relació a altres tipus de recerca, com ara la recerca en mostres biològiques d'origen humà i aquelles de naturalesa embrionària. Com ens va fer veure l'expert redactor de la norma, es tractava d'una proposta, la del GPS, extraordinàriament ambigua, ja que no assenyalava en concret quines qüestions faltaven, al seu entendre, i, a més, la Llei pretenia fixar un marc de principis i límits, no el de regular de manera específica determinades biotecnologies o investigacions que l'únic que provocaria seria que la Llei quedés obsoleta de forma immediata fruit dels avenços en aquest món. Vam convenir que el PS encarregaria una esmena concreta als seus assessors i a demanda d'ells, el nostre grup parlamentari va acceptar pagar la meitat del que demanessin els experts del PS per tal d'ajudar el grup socialista a trobar un redactat que pogués donar confort als seus consellers. I deixin-me ressaltar aquest punt, donar confort als seus consellers. Això va ser un compromís ferm i que hores d'ara ha quedat totalment incomplet. I no és per part nostra.

Segona gran qüestió. El grup de la senyora Vela afirmava que faltava un desenvolupament normatiu de la part relativa al procediment d'autorització d'assajos clínics i que havia d'incloure les normes de bona pràctica clínica internacionalment acceptades. El nostre expert feia, amb relació a aquest punt, una proposta concreta que es podia traslladar en forma d'esmena. La vam llegir, així com els arguments del redactor, i vam acordar que presentaríem, en aquest cas, nosaltres, aquesta esmena per donar confort al PS. El dia següent, vam complir amb aquest compromís i és una de les dues esmenes presentades per la majoria.

Val a dir també que l'apartat 3 de l'article 3 del Projecte de Llei també és molt clar i que no deixa cap mena de dubte. El llegeixo: «Els assaigs clínics s'han de fer d'acord amb la Declaració de Hèlsinki sobre els principis ètics per a la investigació mèdica en éssers humans, aprovada per l'Assemblea General de l'Associació Mèdica Mundial, i tenint en compte el Conveni d'Oviedo per a la Protecció dels Drets Humans i la dignitat de l'ésser humà pel que fa a les aplicacions de la biologia i de la medicina, així com aquelles altres normes que puguin resultar aplicables». Tot i això, per tal d'aprovar postures, vam presentar l'esmena que els comentava.

Tercera qüestió. Sobre la recerca en l'àmbit de la genètica, incloent l'edició genòmica, ens deien que seria oportú especificar quina és la recerca en genètica que estaria emparada legalment i en quines condicions. Si bé les tècniques d'edició genòmica es poden basar a introduir modificacions al genoma de descendents en línia germinal i, d'altra banda, ens deien que la Llei era, en aquest punt, excessivament generalista. L'expert ens recordava que ser generalista sobre les tècniques i detallat quant als principis i límits és el que es busca, pels canvis i avenços constants de la biotecnologia. Citar en concret biotecnologies a la Llei suposaria que el text quedés desfasat de forma molt ràpida. De fet, la tecnologia que cita l'informe del PS és molt possible que sigui substituïda en un molt breu termini per una altra en biotecnologia. També ens recordava, el nostre expert, que l'article 36 de la Llei diu, i cito: «Qualsevol recerca o intervenció que pugui modificar el genoma humà, únicament es podrà dur a terme per motius de prevenció, diagnòstic o terapèutics, i només si el propòsit no és introduir directament modificacions al genoma dels descendents o a la línia germinal».

A més, ens recordava el paper essencial del Comitè d'Ètica pel que fa a la interpretació i aplicació de principis i límits. Vam acordar que demanàriem el parer del nostre expert per si es podia detallar una mica més. Mai sabrem la resposta, perquè abans de saber què n'opinava, el PS va presentar una esmena a la totalitat, fent saltar pels aires els acords a què havíem arribat.

Quarta qüestió. Sobre la recerca de mostres biològiques de naturalesa embrionària i en l'àmbit del genoma humà, en aquest cas del títol sisè, l'expert redactor de la Llei feia un suggeriment per tal d'apropar postures. Vam acordar que els grups de la majoria presentaríem el canvi en format d'esmena per donar confort també al PS. Vam tornar a complir amb la nostra paraula i la vam presentar el dia següent.

I cinquena qüestió. El PS ens deia que eren buits legals rellevants la manca de regulació dels dispositius mèdics, la regulació específica que afecta les teràpies avançades i la teràpia genètica en el seu conjunt. També afirmaven que, des del seu parer, era necessari especificar si la Llei recolza la investigació biomèdica independent amb fins no comercials i en quines condicions.

El redactor de la Llei ens recordava que la regulació dels dispositius mèdics es va deixar fora de la regulació per evitar dispersar molt el text, que, finalment, és una Llei de biomedicina i no una Llei de dispositius mèdics. En tot cas, aquests aspectes haurien de ser regulats per un altre text. També ens recordava que les teràpies avançades ja estan regulades a la Llei d'òrgans, teixits i sang i que el segon comentari, que deia que era necessari especificar si la Llei recolza la investigació biomèdica independent amb fins no comercials i en quines condicions, justament, està àmpliament regulat i especificat al títol vuitè de la Llei que tracta, precisament, d'aquesta matèria.

Per últim, el PS ens demanava el parer del Govern i dels grups de la majoria amb relació a la creació d'una Agència Andorrana del Medicament i a una Llei del Medicament. Tampoc van esperar el nostre retorn per presentar l'esmena a la totalitat i, en tot cas, el ministre de Salut ho podrà explicar molt millor, si encara els interessa aquesta qüestió.

En resum, i per acabar, té sentit mantenir les dues esmenes que hem presentat des de la majoria? Possiblement no. Possiblement, les hauríem de retirar, votar en contra de la resta d'esmenes que, pensem, compliquen la Llei i procedir a votar el text original, que a més, és el que ens dona confort, ja que l'expert que ha redactat té la nostra total confiança. Però, òbviament, no ho farem, sinó que intentarem bastir ponts de diàleg i d'entesa amb el PS, també amb la senyora Montaner, i treballarem les esmenes fins a trobar un punt de consens.

Però aquesta esmena a la totalitat evidencia més que el camí hauria de ser l'altre, el de votar-ho tot en contra i votar el text original, que és el que té la nostra confiança. Perquè aquesta esmena és, al nostre entendre, no una esmena al contingut de la Llei, que segurament, en part, comparteixen i, en part, ignoren si és o no un bon text per la complexitat tècnica en aquesta matèria, sinó que està pensada i motivada en l'oportunitat política i per buscar un possible rèdit electoral que, al nostre entendre, rebaixa i embruta qualsevol negociació o voluntat de treball. Al nostre entendre, és un error simplement per perdre l'oportunitat, no del rèdit, sinó d'aportar millores substantives al text.

I per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Demòcrata votarem rotundament en contra de l'esmena a la totalitat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Pel Grup Socialdemòcrata, desitja intervenir? Senyora Vela, teniu la paraula.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Bé, començaré per les paraules del ministre Font que ens ha explicat, les bondats que té la Llei. El que el nostre grup, el que no vol aprovada una Llei amb les carències que té, ja ho he dit. A més a més, coneixen el contingut de l'informe, per tant, no tornaré a repetir el que he dit. Per nosaltres segueix tenint moltes carències que fan que tingui una garantia jurídica insuficient. Evidentment, no només nosaltres ho pensem. És a dir, tot això es pensa. Tot això ho diem a través d'un informe, un informe fet per especialistes des de diferents punts i perspectives que ens donen una sèrie d'indicacions per poder millorar la Llei. Per tant, entenem que el text està plantejat, d'entrada, malament, i per això la voluntat de retirar el text, demanar al Consell que retirés el text i que el Ministeri de Salut tornés a treballar la Llei, no començant de zero, perquè hi ha un treball fet, sinó que a partir de les recomanacions que se'ns fan amb el nostre informe i, evidentment, les recomanacions que pugui fer l'assessor o els assessors dels quals disposi el Ministeri, que es pugués confeccionar una nova Llei. És a dir, que sabíem les mancances o, si més no, vam advertir dels buits que presentava la Llei des d'aquest estiu, per tant, teníem temps per poder fer la feina. Per tant, senyor ministre, no ens digui les bondats de la Llei, perquè nosaltres continuem tenint aquests dubtes seriosos de sobre les seves mancances.

El senyor Carles Naudi ha tornat al mateix. És a dir, ha cantat les bondats. Evidentment, estem tots d'acord amb la investigació científica, amb la recerca biomèdica, només faltaria. El que passa és que, clar, hi ha una sèrie de conceptes que estan molt mal definits, que estan molt mal explicats. Les competències d'aquests dos comitès se superposen. No saps la jerarquia entre ells, si és el comitè del centre sanitari o la comissió d'investigació en la recerca. Entenem que cal avançar amb tot el domini de la ciència, però amb garantia, cosa que aquesta Llei no ens dona.

El senyor Pintat, ahir vam estar parlant sobre el tema i agraeixo la seva abstenció. Com ell, comparteixo que és un text molt complex, per això calia i requeria aquesta informació tècnica i aquest aval més científic per part d'especialistes.

La senyora Sílvia Ferrer, torno a insistir. No és una qüestió que no apostem o no per una Llei. Sap perfectament que hi apostem i estaríem molt contents que aquesta Llei pogués prosperar, però amb condicions. I nosaltres seguim trobant problemes i ens temem que

puguem tenir algun tipus de problema per incompliments de lleis. Tot el tema de les dades de caràcter personal, tota la seva explotació, ens preocupa, sincerament, que la Llei no estigui suficientment conceptualitzada perquè puguem tenir un problema d'una demanda per part de persones que puguin participar amb assajos clínics i en recerques biomèdiques.

El senyor Carles Enseñat. D'acord, ha explicat molt bé com van anar les coses, però hi ha algun punt que s'ha saltat. Nosaltres quan vam encomanar el treball a l'Observatori de Recerca en Bioètica teníem clar que el que no podíem era encomanar una Llei perquè no tenim ni la capacitat ni els recursos i, a més a més, fer una Llei perquè després no sigui votada al Consell era molt arriscat. El que sí que vam dir és: «Farem un bon informe, que ens puguin explicar que és el que veuen, les coses que estan bé, les coses que són millorables». I, a partir d'aquí, que l'assessor que havia fet la Llei pogués analitzar tots aquests criteris i pogués afegir al text millores, evidentment en forma d'esmenes per part per part d'ell. Clar, això va ser al principi. Que vam quedar així. Després, això no va resultar.

Jo entenc que és molt difícil autoesmenar-se. Ho entenc perfectament. Però a banda del doctor Montalvo, poden haver-hi altres experts que podrien haver recollit les demandes i totes les consideracions que es feien amb el nostre informe i les haguessin pogut traduir amb esmenes per millorar el text i per anar completant, emplenant aquells buits que nosaltres consideràvem necessaris de fer.

Té raó en dir que nosaltres vam dir nosaltres bonament, amb la consellera, la meua companya, la Judith Salazar, farem totes aquelles esmenes que siguem capaces de fer perquè, comparteixo amb vostè, no som especialistes en aquest tema. És un tema extremadament complex i, per tant, traduirem totes les consideracions de l'informe amb aquelles esmenes que bonament podem fer i, per tant, sí que hem presentat aquestes 33 esmenes.

De l'informe que els vam passar a l'agost, evidentment, no vam tenir contesta a totes les demandes que les dues especialistes ens formulaven a l'informe, i és per això que li enviem un document mini resumit amb les cinc qüestions principals que ens preocupaven i que enteníem que calien ser desenvolupades. I és, evidentment, la resposta que ens dona el mes de setembre amb un correu electrònic del professor Montalvo intentant contestar a tots aquells dubtes que plantejàvem. Potser l'ambigüitat seria per nosaltres, per a gent neòfita, gent que no som científics i menys que tinguem coneixements en biomedicina. Però els dubtes o l'ambigüitat no pot ser per part d'una persona de la categoria i dels coneixements del seu assessor. Per tant, ell sí que podia entendre cap a on anaven aquells dubtes i, per tant, podia saber com es podien elaborar una sèrie d'esmenes per poder millorar per poder millorar el text.

És veritat que vostès, vam quedar en aquella reunió, ara ja al mes, aquest mes d'octubre, que sí, que evidentment podíem fer dues esmenes, que eren les que el professor Montalvo deia que es podrien fer, i així les han formulat. Però clar, segueixen quedant molts aspectes que nosaltres no estem massa segurs que es puguin resoldre a través de les esmenes que el meu grup ha presentat. No estem massa convençuts que la Llei realment pugui esmenar tots els problemes de base que té.

Per tant, intentarem, ja veig que evidentment la proposta de retirar el projecte i fer-ne un altre no prosperarà, sí que intentarem dins de la comissió poder treballar el màxim possible per millorar la Llei, però no estic massa convençuda que, malgrat les seves dues esmenes presentades i les nostres 33 presentades, puguem, realment, millorar el text de manera que ens doni les garanties jurídiques necessàries per a tots els actors que intervenen en la recerca, des de les persones que participen en els assajos, els grups de recerca i els investigadors. Ho intentarem, però no en tenim el convenciment perquè, com deia al començament, és un text mal plantejat de base, un text que s'inspira en excés en una Llei espanyola que ha demostrat per la seva antiguitat —no perquè sigui espanyola, podria ser francesa i podria ser italiana sinó pels anys que té—, ha demostrat que no pot donar respostes a les necessitats actuals de la nostra societat i de la recerca en biomedicina.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

El Govern desitja intervenir? Senyor Font, és el seu torn.

El Sr. Albert Font:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Bé, la meva intervenció serà breu perquè voldria només comentar alguns punts que s'han anat dient, així com han anat intervenint els diferents consellers. A veure, s'ha parlat de noms propis, de noms i laboratoris. Aquesta no és una Llei que tingui nom propi, és a dir, és una Llei que busca, justament, regular perquè els noms propis no siguin tan visibles. És a dir, es tracta que sigui una norma general que sigui coneguda de totes les persones que puguin tenir interès a venir a fer les seves recerques o els seus projectes a Andorra i, justament, es tracta d'esborrar totes les especificitats que hi puguin haver o que es pensin que hi puguin haver perquè sigui una Llei que sigui planera, que sigui generalista i que sigui destinada a totes les bones intencions que vulguin venir a fer recerca al nostre país.

El consentiment de les persones que participaran en els programes de recerca és essencial. És una norma absolutament essencial que hem vetllat bé que sigui garantida per aquesta Llei. Les modalitats del consentiment, és aquí on a vegades hi pot haver alguna interpretació diferent, però entre tots hem de vetllar i penso que tots en això estem d'acord. No són qüestions d'ideologies, sinó de moral, que totes les persones que hi participin tinguin el seu consentiment, no solament garantit, sinó, a més, explicitat i permanent. És a dir, en qualsevol moment la persona pot deixar de donar el seu consentiment i aixecar-se i marxar, per dir-ho d'una certa manera, bastant més prosaica.

El Conveni d'Oviedo —vaig citant les cosetes que he anat marcant— el Conveni d'Oviedo, que ha estat firmat pel Govern d'Andorra i que no ha estat ratificat per aquest Consell General, encara. Aquest conveni parla de l'existència d'un instrument legislatiu regulador. No sé —això són qüestions jurídiques— no sé si ho imposa, aquesta presència, però sí que ho indica. És a dir, perquè la ratificació del Conveni d'Oviedo s'indica o s'imposa —aquí no

vull avançar-me massa en ser una qüestió jurídica— que el país que el ratifiqui compti amb un instrument legislatiu regulador. És a dir, que ens incita. Segurament que em direu que no ens incita a adoptar *aquesta* Llei, però sí que ens incita en la ratificació del Conveni d'Oviedo que acceptem i que, i que tinguem a nivell de l'arsenal legislatiu andorrà un instrument legislatiu regulador.

S'ha parlat d'ètica. L'ètica no és una... anava a dir, una ciència exacta. No és ni tan sols una ciència. Cadascú té la seva, d'ètica. Si ens referim als filòsofs, amb Kant i amb Hegel, per exemple, se sap que l'ètica és una moral col·lectiva. És a dir, podem parlar que cadascú té la seva moral, però que un grup té la seva ètica. És la gran diferència entre aquestes dues paraules. Sapiguem que 'moral' ve del llatí, que 'ètica' ve del grec. És a dir, que serien, realment, paraules sinònimes. Però en tot cas, l'ètica és una qüestió que ens és molt personal i que no és un afer d'experts. A pesar que la Llei sigui un afer d'experts perquè es tracta d'aspectes molt tècnics, l'ètica és una cosa que tenim entre tots a dins nostre i que una vegada de més, no és un aspecte d'ideologies. Però en tot cas, sí que complica la presa de decisions, sobretot quan es barreja l'ètica amb qüestions tan complexes com són les qüestions científiques. I és per això que entenc, com ho ha dit el senyor Pintat, que hi hagi uns experts que diguin 'blanc' i uns experts que diguin 'negre' en funció d'aquesta complexitat que hi ha. També és el que fa que sigui molt complicat per una cambra com la nostra, que vol actuar bé i que vol actuar de forma justa, de definir-nos en aquests camps, perquè són uns camps que la ciència té de molt cartesià i de molt definit, i l'ètica té de molt transversal i de molt general. Intentar barrejar aquestes dues nocions, aquests dos líquids que no són visibles, fa tota la dificultat del debat que estem tenint.

El Govern admet que hi ha aquestes necessitats de debat. La Llei té bondats certes, senyora Vela. Potser no les he desgranat totes, però unes sí que les he desgranat. I potser també té algunes mancances, que aquestes són eventuais i que vostès ja, lògicament, a dins la vostra missió anireu descrivint i anireu detallant i resolent. Però, de fet, res justifica seguir tenint una absència de norma jurídica. De portes endins ens han de dotar nosaltres d'aquest arsenal, que serà el quin serà, que es treballa en comissió i que els senyors consellers els faig tota confiança, a pesar del què ha dit la senyora Vela, que no té fe que s'arribi a un èxit. Jo sí que tinc fe perquè penso que tots treballem pel mateix. Aquí no s'hi ha de barrejar altres considerants que aquests, però, en tot cas, el que sí que no estaria bé és que de portes enfora, i parlo dels països signants del Conveni d'Oviedo, perdem aquesta ocasió de seguir treballant amb aquesta Llei que m'apareix com a indispensable.

Per acabar, només volia citar, si se'm permet, una paraula que m'ha quedat d'un antic ministre, primer ministre francès, Michel Rocard, socialista, que va dir que [llengua estrangera 01:40:18].

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem la resta d'intervencions.

Senyora Montaner, és el seu torn, si així ho desitja.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Potser el senyor Enseñat i jo no tenim la mateixa interpretació de l'article 1 del Conveni d'Oviedo. Llegeixo: «Article 1. Objecte i finalitats. Les parts del conveni protegeixen l'ésser humà en la seva dignitat i identitat i garanteixen a qualsevol persona, sense discriminació, el respecte de la seva integritat i dels altres drets i llibertats fonamentals respecte a les aplicacions de la biologia i la medicina». I aquí és important: «Cada part pren, en el seu dret intern, les mesures necessàries per donar efecte a les disposicions d'aquest conveni». Per mi què vol dir? —potser el senyor Enseñat té una interpretació diferent—, vol dir que el Conveni d'Oviedo són els fonaments de la casa, els fonaments. I després ja fem la resta. Fem la resta de la casa i la teulada.

Des d'aquesta cambra fa anys i anys que reclamem la firma d'aquest Conveni d'Oviedo i la ratificació al ple. És clar, jo en tinc una altra interpretació, senyor Enseñat. Jo crec que primer s'ha de ratificar i després fer totes les lleis, adaptar el nostre marc jurídic, rectificar el nostre marc jurídic per, justament, cenyir-nos a aquest text marc.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Ciutadans Compromesos, senyor Carles Naudi. És el seu torn.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, ja per acabar, per part nostra, i referint-me al debat d'orientació política d'ara fa un any, un any i un parell de mesos, senyora Vela, quan vostès es referien a la seva visió d'una Andorra innovadora, recordarà que es referien al Conveni d'Oviedo, entre altres coses, i que aquest conveni fos aprovat pel Consell General. I, per tant, jo crec que, honorant una mica les paraules que vostès van dir al debat d'orientació de l'any passat, que és necessari, com ha dit el company Carles Enseñat, que despleguem la normativa interna perquè això sigui possible. Bàsicament per un tema de, entenc jo, sense ser un expert en dret, que hi ha una jerarquia normativa i, per tant, hem de complir pas a pas per arribar a completar el bastiment d'aquest marc jurídic en matèria dels drets humans, en la matèria de la investigació en biomedicina.

Per tant, ho torno a dir, partim d'un desert, com ha explicat el ministre. Ara ens adonem d'un marc jurídic que dona garanties, que contempla el principi de precaució que preserva per sobre de tot les persones i el medi, que està elaborat per un dels millors experts en aquesta matèria i que, per tant, ha d'aportar beneficis de caràcter social, de caràcter d'investigació, de caràcter econòmic, de caràcter educatiu. I, per tant, és positiu que avancem en aquesta

matèria. Si més no, és positiu sortir de zero i estar ara amb aquesta Llei tan ben feta per aquest expert, el senyor Montalvo i, per tant, ens permetrà honorar les paraules que vostès van pronunciar al debat d'investidura de l'any passat i ens dotarem i signarem aquest conveni d'Oviedo.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Naudi.

Grup Parlamentari Terceravia, alguna intervenció?

Grup Parlamentari independent, desitja intervenir?

Grup Parlamentari Demòcrata? Senyor Enseñat és el seu torn.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Senyora Montaner, és que no ho sé. No sé exactament com contestar-li que no és una qüestió d'interpretació. És una qüestió que el Consell d'Europa ens ha dit que no podem ratificar sense tenir una norma interna. És a dir, no és una qüestió de com vostè o com jo llegim l'Article 1 del conveni, sinó que és que és el mateix Consell d'Europa que ens ha dit que hem de tenir aquesta norma interna abans de passar a la ratificació. I jo crec que ho compartim perquè la seva voluntat és que tinguem el Conveni d'Oviedo signat, ratificat, també és el nostre. I justament, esperem que potser d'aquí a un mes ja podrem fer justament això i podrem votar tots conjuntament aquesta ratificació. Però ja li dic, no és un tema d'interpretació, és directament el que el Consell d'Europa ens ha demanat que tinguem abans de passar a la ratificació. Òbviament, podríem no fer cas al Consell d'Europa i podríem ratificar i veure què passa, però és veritat que per un principi, fins i tot d'autoritat de l'òrgan competent, en aquest cas del Consell d'Europa, que és el redactor d'aquest Conveni d'Oviedo, ens sembla molt més assenyat seguir les seves instruccions que no pas altres interpretacions que es puguin fer.

Llavors, pel que fa a la Llei, simplement fer una menció —que potser durant la primera intervenció no ha tingut el temps suficient— de quins són els principis generals, o almenys, un resum dels principis generals. Perquè és veritat que quan anem a l'article 3 veiem aquell apartat que els he llegit abans, que els assajos clínics s'han de fer d'acord amb la declaració de Hèlsinki sobre els principis ètics per les investigacions mèdiques en ésser humans, però també, tenint en compte el Conveni d'Oviedo en tota la seva dimensió, per tant, quedem sotmesos com a país a dos convenis importantíssims, que és en aquest cas la Declaració de Hèlsinki i el Conveni d'Oviedo, però, òbviament, hi ha altres articles a la Llei, com l'article 6, que és la participació informada i voluntària i garantia de consentiment informat, o l'article 9, que versa sobre el principi de gratuïtat, l'article 13, que justament desenvolupa la protecció de dades personals i la garantia de confidencialitat, que abans deien que no existia, o l'article 15, de traçabilitat i seguretat.

També, l'article 3 en el seu primer apartat especifica i explica que la dignitat de la persona humana, respecte a l'autonomia, la seva voluntat i intimitat orientarà tota activitat de recerca que serà objecte d'aquesta Llei. Per tant, aquests principis fonamentals i aquests principis generals són els vectors de tota activitat de recerca.

O, per exemple, en el segon apartat, el punt a) on diu que s'assegurarà la protecció de la dignitat i la identitat de l'ésser humà respecte a qualsevol recerca que impliqui intervencions sobre éssers humans en el camp de la biomedicina i la recerca en medicaments i productes sanitaris, garantint-se a tota persona, sense cap discriminació, el respecte a la integritat i als seus drets i llibertats fonamentals. O pel que fa al punt e) i f) especifica que la confidencialitat en el tractament de les dades de caràcter personal derivades de les investigacions i els assaigs regulats per aquesta Llei estan absolutament garantits de conformitat amb el que estableix la normativa corresponent, que no és altra que l'andorrana. O que les investigacions a partir de mostres biològiques humanes es fan en el marc de respecte als drets i llibertats fonamentals emparats en la nostra Constitució, amb garanties de confidencialitat en el tractament de dades de caràcter personal i de les mostres biològiques, especialment en la realització d'anàlisis genètiques.

És a dir, tots aquests aspectes que s'han, potser, llançat a sobre de la taula com a possibles dubtes sobre l'adequació de la Llei, jo crec que queden més que resolts simplement llegint l'article 3 de la Llei, que són els aspectes generals, en aquest cas els principis generals rectors de la Llei, i que queda clar que respecten en tots els seus fonaments allò que la senyora Vela reclamava.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Alguna altra intervenció?

Senyora Vela, seria al seu torn per al Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Bé, primer de tot agrair la consellera Montaner, pel suport amb aquesta esmena a la totalitat. I a continuació, només concretar, no tornaré a repetir el que ja hem dit. Senyor ministre, el que volem és una Llei que estigui ben feta. És a dir, no sé si serem capaços, per això li he dit, no sé si serem capaços, amb el treball en comissió de poder-ho tirar endavant, perquè les esmenes plantejades pel meu grup, que són 33, amb això vol dir que sí que tenim ganes de treballar amb aquesta Llei per millorar el màxim possible el seu redactat, ens hi posarem. Però és veritat que el que sí que volem és una molt bona Llei per a Andorra perquè puguin venir investigadors o centres de recerca d'altres llocs a treballar amb totes les garanties, i tenim seriosos dubtes que això sigui així de possible. I si no recordo malament, aquest era el gran objectiu de la Llei. És a dir, que Andorra pugui esdevenir un pol d'atracció per a la recerca biomèdica. Doncs tenim seriosos dubtes que a través d'aquest text o a partir

d'aquest text això sigui possible. Però bé, intentarem arreglar-ho en treball de comissió, els articles que en generen més dubtes i que pensem que tenen més buits per fer-ho possible.

El senyor Carles Enseñat, que abans me n'he oblidat. No és una qüestió d'oportunisme polític. Vostè recordarà que el nostre grup va aprovar el tema de les lleis, de la modificació de les lleis perquè Grifols pogués ser una realitat. Per tant, estem esperançats, com bona part de la població d'aquest país, amb aquest projecte. Ara no sé si podem dir el mateix, atenant l'obscurantisme del Govern que ens té amb aquesta qüestió i també davant de la dificultat de poder trobar millores a la Llei que hem plantejat des d'aquest estiu passat. Per tant, davant d'això, poden entendre els dubtes que tenim, com una part important de la població, sobre aquest projecte que, a hores d'ara, no tenim gaire informació.

Ja els avanço que la setmana que ve entrarem una demanda d'informació per saber exactament el projecte de Grifols en quin estat es troba tant a nivell de projecte arquitectònic, projecte tècnic i una mica el calendari que l'empresa —i el Govern, perquè en són socis— han establert per tirar endavant i fer possible fer realitat aquest projecte que, crec recordar, que havia de ser realitat l'any vinent. No sé, a les alçades del calendari que tenim, no sé si això serà possible. Però bé, en qualsevol cas, el nostre grup parlamentari està per la innovació i per la recerca biomèdica, però, evidentment, amb totes les garanties hagudes i per haver. I torno a repetir, no em vull fer pesada, però la Llei les recull, no les recull totes.

Hi insisteixo, gran imprecisió en els conceptes, hi ha dificultats per entendre terminològicament certes parts de la Llei, hi ha moltes imprecisions. I a vegades —el que diem— no només cal la menció a uns principis generals o a uns acords internacionals o uns documents d'obligat compliment. Això també s'ha de traduir en la redacció dels articles, i això és el que trobem a faltar, és a dir, l'exposició de motius. Podem parlar de la biomedicina, la biotecnologia, de totes les bondats que tenen, que només faltaria. Però clar, això s'ha de veure traslladat i s'ha de veure amb un articulat ferm i complet, i això no és el que hem trobat amb aquesta Llei.

Bé, per tant, el que farem és, vist que l'esmena a la totalitat no prosperarà, intentarem el màxim possible treballar amb la comissió, com sempre hem treballat amb la comissió, per poder arribar als consensos més importants, com s'ha arribat amb una Llei com el codi de família i de persona perquè ens dotem d'una Llei amb moltes més garanties de les que té en el seu estat original.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

El Govern desitja intervenir?

Alguna altra intervenció per part dels grups? Senyor Enseñat, és el seu torn.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Miri, justament ara, una persona amb qui estava parlant, justament, és el senyor Joan Martínez Benazet i que és, com tots saben, l'exministre de Salut i que va ser el que va entrar aquesta Llei a tràmit, recordava que el Consell d'Europa va fer un informe favorable a aquesta Llei. És a dir, ja existeix avui en dia un informe favorable del Consell d'Europa a la Llei que vostès presenten una esmena a la totalitat. Per tant, amb més raó, amb més pes, a nosaltres ens queda clar que aquesta és una bona Llei, en aquest cas, que respecta tots els principis del Conveni d'Oviedo i, per tant, passarem, òbviament, a votar desfavorablement a la seva esmena a la totalitat.

Recordin que cada vegada que es vol signar un tractat i, per tant, òbviament, hi ha una Llei que hi va lligada, sempre es demana el parer d'aquests organismes internacionals per saber si realment la Llei és suficient o no. Perquè imagini's quin ridícul faria Andorra si presentés una Llei i després el Consell d'Europa digués: «No és suficient», i, per tant, no podem ratificar el conveni. Per tant, en aquest cas, Andorra va prendre mesura de, abans de passar a la ratificació, demanar si amb aquesta Llei que es presentava era, òbviament, suficient per tenir un marc regulador vàlid per Andorra i ens van dir que sí. Jo crec que això és important que ho tinguem al cap i encara argumenta amb més motiu aquest 'no' a la seva esmena a la totalitat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Enseñat.

Iniciem un altre torn.

Senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Només una petita consideració amb el que heu dit ara, senyor Enseñat. D'acord que hi ha un informe per part del Consell d'Europa amb una sèrie de recomanacions. Però és veritat que no totes les recomanacions s'han tingut en compte a l'hora de redactar la Llei fins allà on hem arribat a la lectura de l'informe. Per tant, no tot es va recollir, per tant, que també diguem les coses com són. Que en general és una Llei que el Consell d'Europa va entendre positiva, però hi ha una sèrie de punts que no queden recollits tal com el Consell d'Europa va demanar.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Un moment, senyor Enseñat, mantindrem l'ordre d'intervencions.

El Govern desitja intervenir en aquest punt?

Senyora Montaner, vostè vol intervenir en aquest punt? He vist que aixecava la mà.

La Sra. Carine Montaner:

Sí, només una cosa. Ens parla molt del Consell d'Europa, etc. Però, jo demanaré els informes en el qual es diu que s'ha de tenir una Llei abans de firmar el conveni d'Oviedo, etc. I suposo que ho tenim tot per escrit, doncs faré una pregunta al Molt Il·lustre Govern per demanar còpia d'aquests informes.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

La resta de grups, abans del Grup Demòcrata, que seria l'ordre, desitgen intervenir? Ningú? Senyor Enseñat, és el seu torn.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, simplement, és que jo crec que, justament, aquí està la clau de volta d'aquesta esmena a la totalitat. Al final, vostès presenten una esmena a la totalitat perquè diuen que el text ha de ser rebutjat en la seva totalitat perquè no respon en aquest cas a les necessitats o les obligacions que Andorra es vol obligar. I justament, el Consell d'Europa el que diu és que no solament sí que n'és garantia suficient aquest text, sinó que a més l'avalua. I en tot cas, potser sí que hi ha petites esmenes a fer, que està molt bé que les presentin. Per primera vegada veurem propostes concretes sobre un text concret de modificació i segur que les podrem treballar, que és una mica el que li demanàvem. Vostè, igual que jo, no som tècnics en aquesta matèria. És una Llei específica o especialment tècnica. Per tant, aquestes propostes s'hauran de treballar per als tècnics —els seus i els nostres, òbviament— i després seure amb comissió política per veure fins on podem arribar.

Però la qüestió d'avui, la que avui debatem, que és l'esmena a la totalitat, això crec que és que fins i tot l'hauríem de vostès votar en contra. Perquè és que al final vostès presenten una esmena a la totalitat sobre un text que està avalat pel mateix Consell d'Europa.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Enseñat.

Si no hi ha més intervencions, es dona per acabat el debat i procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada, recordant que 'sí' és 'sí a l'esmena' i 'no' és 'no a l'esmena'.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 15 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat, queda desestimada l'esmena a la totalitat i havent-se presentat esmenes a l'articulat, el Projecte de Llei seguirà el seu tràmit en la Comissió Legislativa de Sanitat.

Fem una pausa de 10 minuts. Reiniciem a les 11:40.

President, si es poden quedar un momentet, cap de Govern.

Gràcies.

(A les 11.31h se suspèn la sessió)

(A les 11.50h es reprèn la sessió)

Vagin seient. Reprenem la sessió.

Comunicar-los que, acceptada una petició de canvi, el punt número 4 ocuparà el punt posterior al número 6 i la resta segueix exactament igual. Per tant, comencem amb el:

Punt número 4. Examen i votació del Projecte de Llei de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat.

L'informe de la Comissió Legislativa de Política Exterior ha estat publicat en el Butlletí número 142/2022, del 15 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió la M. I. Sra. Mònica Bonell, nomenada ponent per part de la Comissió.

Senyora Coma, llegeixi vostè?

La Sra. Bernadeta Coma:

Gràcies, senyora síndica.

El passat 26 d'octubre la Sindicatura va trametre el Projecte de llei de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat a la Comissió Legislativa de Política Exterior, juntament amb les tres esmenes a l'articulat presentades totes elles per part del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents. La Comissió Legislativa de Política Exterior va celebrar dues reunions de treball per tractar aquest Projecte de llei. El 3 de novembre es va reunir per nomenar ponent i examinar i votar les esmenes formulades. I el dia 10 de novembre, es va reunir per acordar modificacions de tècnica legislativa i aprovar l'informe de la Comissió. Ressaltar que, de les tres esmenes presentades, una esmena, l'esmena 1 a l'exposició de motius, va ser aprovada per majoria i dues esmenes, les esmenes 2 i 3 als articles 6 i 9, respectivament, van ser rebutjades.

En atenció a l'exposat, se sotmet avui el text del Projecte de llei de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat resultant dels treballs en comissió.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem el torn d'intervencions.

Pel Govern, senyor Èric Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Senyores i senyors consellers, abans d'entrar en el detall del Projecte de llei que avui debatem, m'agradaria explicar una miqueta el context en què s'ha produït aquest Projecte de llei i és un context que m'haig de traslladar a inicis de legislatura. De fet, una de les voluntats d'aquest Govern era d'incrementar la resiliència financera de l'Estat. I així doncs, fins i tot abans de la Covid, el 4 de gener del 2020, el Govern ja va enviar una demanda d'adhesió al Fons Monetari Internacional, entenent que la pertinença a aquest organisme era una eina per incrementar la resiliència financera i donar més homologació internacional també al nostre estat. Va venir la Covid i en comptes de parar aquest procés, vam considerar que encara, en temps d'incertesa, era més necessari d'incrementar la resiliència de l'Estat. I en aquest sentit, vam accelerar el procés d'adhesió i el mateix 16 d'octubre del 2020 ja vam poder esdevenir el 190è membre del Fons Monetari Internacional.

Una de les funcions del Fons Monetari és fer avaluacions de l'estat de les finances de l'economia dels diferents països, és el que s'anomena les avaluacions a l'article 4, i són avaluacions anuals que revisen la situació de cada país i fan recomanacions perquè encara

puguin millorar més les seves condicions. L'abril del 2021 vam tenir el primer informe, la primera avaluació d'Andorra pel Fons Monetari Internacional, i una de les recomanacions que establien era la necessitat de constituir progressivament, al llarg dels anys, unes reserves internacionals que arribessin a un volum de 12 % del producte interior brut, és a dir, més o menys, uns 340 milions d'euros. De fet, aquesta mateixa recomanació torna a aparèixer a l'article 4 de l'any següent, on es revisa l'import i es baixa lleugerament, considerant que, vista la situació d'Andorra, tan sols seria necessari un 8,6 %, és a dir, gairebé un 9 % del producte interior brut com a reserves internacionals. Ja us avanço que abans de finals d'aquest any assolirem un nivell de 340 milions d'euros de reserves internacionals, és a dir, apropant-nos molt a la primera recomanació i superant amb escreix la segona recuperació.

Ara sí, entrant en els detalls del Projecte de Llei que avui debatem, el Projecte de Llei de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat, un Projecte de Llei que, per cert, ha estat consensuat amb l'Autoritat Financera Andorrana, té dues parts ben diferenciades. Una primera associada amb les mateixes reserves internacionals. Comentar-vos que les reserves internacionals no deixa de ser una forma de gestió de la tresoreria de l'Estat, però vista la rellevància que té aquest fet, vam considerar oportú dotar-lo d'un marc legal propi per a aquestes reserves internacionals. I és el que fa a la primera part d'aquesta Llei.

La Llei defineix quines poden ser les diferents tipologies d'actius que poden ser considerades dins de les reserves internacionals i també aprova que l'Autoritat Financera Andorrana n'ha d'assumir l'administració i custòdia, i es crea una comissió on participa tant l'Autoritat Financera Andorrana com el Ministeri de Finances per poder fer-ne la gestió més diària d'aquestes reserves internacionals. Com us he comentat, a finals d'aquest any ja assolirem els 340 milions d'euros de reserves internacionals: 100 milions d'euros a Banco d'Espanya, 140 milions d'euros amb drets especials de gir al Fons Monetari Internacional i uns altres 100 milions d'euros col·locats —encara no sabem la proporció exacta— entre Banque de França i el Banc Central dels Països Baixos.

Com us he comentat, la segona part d'aquest Projecte de Llei és la d'establir un mecanisme de prestador d'última instància. De fet, ja fa anys que es parla de la necessitat per dotar de més competitivitat, de més resiliència el nostre sistema financer, de dotar-lo d'aquesta eina del prestador d'última instància. I el que fem a través d'aquest Projecte de Llei és aportar una solució, però, a més a més, una solució internacionalment homologable. I de fet, com ja us he dit, aquest Projecte de Llei ha estat consensuat amb l'Autoritat Financera Andorrana, però també és el resultat dels treballs d'una cooperació molt estreta durant mesos d'un equip tècnic del Fons Monetari Internacional que ha avaluat, justament, que el Projecte de Llei que avui estem debatent sigui homologable a nivell internacional, tant amb la metodologia com amb les sumes, amb els recursos que s'estableixen i es proposen per aquest mecanisme del prestador d'última instància.

Però potser hauríem de fer un petit pas enrere. Què és això d'un préstec d'última instància? Doncs, de fet és, com el seu nom indica, és d'última instància i és un mecanisme associat al sistema financer en cas que tinguin, els bancs del país, una necessitat de liquiditat. Normalment, un banc, per gestionar la seva liquiditat, si té necessitat de liquiditat, doncs el

que fa és, els seus actius, els fa líquids i va proveint amb les necessitats que té de manera quotidiana. De vegades, alguns d'aquests actius poden no ser líquids i amb l'horitzó temporal que necessiten la liquiditat no està disponible. És a dir, tenen la riquesa, els actius disponibles, però no els poden fer líquids per tenir aquesta liquiditat necessària al banc. I és en aquests casos on el prestador d'última instància és un bon mecanisme.

El prestador d'última instància és l'últim recurs, és a dir, totes les vies que pot utilitzar un banc per assolir liquiditat s'han de prioritzar, i tan sols està associat amb problemes de liquiditat. És a dir, no es pot fer servir quan un banc no és viable o quan un banc no és solvent. És tan sols per un problema de liquiditat. És un mecanisme que, a més a més, perquè, justament, tan sols s'utilitzi en última instància, té un tipus d'interès associat, és a dir, no és gratuït, i aquest tipus d'interès ha de ser significativament més elevat que el tipus d'interès de mercat. És a dir, si una entitat bancària ha d'utilitzar aquest servei, ha de tenir un cost per a aquesta entitat. I, a més a més, ha d'aportar garanties perquè aquests recursos associats al prestador d'última instància no es perdin, perquè al final no deixa de ser diner públic.

El Projecte de Llei que us presentem estableix una metodologia on la responsabilitat de qui ha de tirar endavant les sol·licituds que arribin a entitats bancàries d'activar o no aquesta última instància ha de ser l'Autoritat Financera Andorrana. I aquest punt és important perquè ens hem d'allunyar d'una possible discrecionalitat política associada a una gestió purament tècnica del sistema financer. Així doncs, no és el Govern, sinó és lliurement, amb criteris objectius, l'Autoritat Financera Andorrana, que ha de determinar si el banc que sol·licita és viable, és solvent i el problema de liquiditat que té es pot resoldre gràcies al prestador d'última instància.

Quins recursos utilitzarem? Doncs els recursos que s'utilitzaran són, justament, a través de les reserves internacionals que estem constituint. I marquem dos nivells: un nivell de 200 milions d'euros, que són directament accessibles per part de l'Autoritat Financera Andorrana, directament, sense haver de demanar permís al Govern; i fins a la totalitat de les reserves internacionals, aquí sí que ja s'hauria de fer un pas previ a través del Govern i una aprovació per part del Govern. 200 milions d'euros, és suficient o no? Doncs bé, és la xifra indicada pel mateix Fons Monetari Internacional un cop avaluat la situació de liquiditat del nostre sistema financer. Per què? Perquè el nostre sistema financer és molt gran. Si mirem a nivell de volums és realment molt considerable, però, al mateix temps, la bona gestió que han fet els nostres bancs fa que el seu nivell de liquiditat és excel·lent, molt elevat.

Hi ha un indicador, que és un indicador legal no tan sols a Andorra, sinó també a nivell europeu, que és conegut com a LCR, *Liquidity Coverage Ratio*, que marca que un banc ha de tenir aquest indicador al cent per cent. La banca andorrana, en l'última avaluació que va ser el Fons Monetari Internacional, es trobava en mitjana al 217 %, és a dir, molt per sobre a nivell de liquiditat. I això ens permet dues coses. Primer, entendre que el que avui fem és establir un mecanisme de precaució, una línia de defensa més, una assegurança més que no tindrem problemes majors, però que no hi ha una necessitat real per part de les entitats financeres del país. És a dir, tenen un nivell de liquiditat excel·lent, i després, vist que amb la seva manera de gestió ja són excepcionalment líquids, els imports necessaris associats

al prestador d'última instància també són inferiors i, per això, amb 200 milions d'euros, el Fons Monetari Internacional considera que tindriem un sistema homologable àmpliament.

Hem de ser sincers, el prestador d'última instància és una demanda de fa molt temps i el sector financer ho demanava com un element de competitivitat, mirant de cara al futur, perquè és una mancança que nosaltres tenim si es compara amb el que poden disposar entitats financeres, per exemple, dels països veïns, i així doncs, és un pas endavant molt considerable. Però no s'acaba aquí. És a dir, hem de continuar treballant amb tota una sèrie d'altres mecanismes que també són necessaris per dotar de competitivitat al nostre sistema financer. Però avui, a través d'aquest Projecte de Llei consensuat amb l'Autoritat Financera Andorrana i avalat pel mateix Fons Monetari Internacional, fem un salt qualitatiu endavant molt important per a la competitivitat del nostre sistema financer. Però el que és més important, per l'equilibri de les finances de l'Estat i per l'equilibri de la nostra economia.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Iniciem el torn d'intervencions.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents. Senyor Josep Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, d'entrada jo els avanço que el nostre vot de Terceravia serà a favor de la creació de reserves internacionals. En aquest sentit, dir que en aquest projecte el ministre ha hagut d'afegir, participar i donar totes les explicacions que hem cregut oportunes i he de fer les transformacions i aportacions que hem cregut. No deixa de ser un tema complex i alhora tècnic. És cert que el Fons Monetari Internacional recomana tenir un 12 % del PIB en reserves exteriors, com també, alhora, és que les reserves internacionals no són únicament pel sistema financer, són per garantir i corregir possibles desequilibris macroeconòmics que es poden produir a l'economia en diferents àmbits, com pot ser el de les importacions, per exemple, i alhora per reforçar el paper i la importància i la credibilitat del Govern. I el sector financer, evidentment, també és un pes que hi pot ajudar, crear aquest mecanisme de liquiditat que el ministre ha comentat. Un mecanisme que permet, el que permet perquè els volums que es dipositaran són els que hi són i els passius que gestiona el sector financer són d'una altra magnitud i a vegades, les puntes de liquiditat, que és retirada immediata per una situació de pànic o pel motiu que sigui o perquè es necessita, però en cas d'una conjuntura de caiguda del sector immobiliari on existeixen puntes de liquiditat, doncs pot cobrir o mitigar quelcom. És un element més, però no és realment el que permet al sector poder millorar, però és el que permet realment competir en un sector financer d'igual a igual amb l'exterior. I amb altres entitats. Això siguem-ne conscients. És un mecanisme que millora, però aquest objectiu [inaudible 02:14:04] no s'acaba d'assolir.

Les esmenes que vam fer eren tres. Una venia a eliminar una sèrie de —o a polir, més ben dit— l'exposició de motius. He deixat molt clar que avui que es creen unes reserves internacionals i un mecanisme financer de liquiditat. I les altres dues eren més ja en el camp interpretatiu o conceptual, i entenem que són per facilitar liquiditat, i que liquiditat és un dels problemes que pot tenir un sector financer. I, en canvi, els problemes que poden venir derivats de solvència o viabilitat tenen un calat major i uns problemes de solvència o viabilitat serien molt greus, com va comentar moltes vegades, que si haguessin passat per alt el supervisor financer, que és l'AFA, perquè llavors el pastís seria monumental. I, per tant, barrejar liquiditat amb viabilitat i solvència, i si són els dos últims, amb el volum que tenen aquestes reserves, no n'hi ha pas ni per començar. I en tot cas, avui dia, a l'Estat i altres mecanismes, com pot ser les lleis de reestructuració i resolució d'entitats bancàries. Però clar, el volum dels dipòsits són els que són, i el risc és el que és, per tant, problemes de viabilitat i solvència, bé, no poden aparèixer de la nit al matí, això vam comentar-ho. I crec que aquests dos conceptes potser es confonien o s'encavallaven entre liquiditat, viabilitat i solvència. Que bé, doncs ja s'entén que queda lligat pels temes de liquidació i tampoc no ha de ser de forma excepcional. Hi ha d'haver uns criteris clars de com se subministra aquesta liquiditat i que això, a la Llei, si [inaudible 02:15:56] voluntats que s'hauran de definir per reglament i que potser serà una competència més del regulador amb tots els sectors financers sol ser així. Ja ens sembla bé, però clar, estem parlant de liquiditat, no d'altres problemes majors.

Bé, pel que he exposat, doncs avui es creen aquestes reserves internacionals, com vam comentar l'altre dia. Bé, a càrrec d'endeutament, també normal. Estaran a l'exterior, podran servir també pel sector importador, sector comerç, que és la finalitat, tot el que afecta el balanç de pagaments, i milloraran la credibilitat del país a l'entorn, i més quan avui dia l'Estat està invertit en bons internacionals, que també és com una garantia.

El nostre grup hi votarà a favor. I el que més agraïm és la col·laboració que hem pogut tenir. Després l'altre són apreciacions, però per això no deixem de votar-hi a favor.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Senyor Pere López, teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Veig que des del nostre Grup Parlamentari seguirem una mica la mateixa línia i no només a la mateixa línia, sinó la mateixa estratègia que ha fet el senyor Pintat en la seva intervenció. Primer, dir-li que votarem favorablement aquest Projecte de Llei. Després, agrair, perquè és veritat, i tant de bo fos bastant més extensiva a dins del seu Govern la disposició del ministre i el fet que ens convoqués tant al senyor Pintat com a mi a diferents reunions per a explicar un tema que és complex, que és tècnic, i la seva disponibilitat en tot

moment per fer-nos avinent no només les explicacions, sinó tots els informes amb relació a aquest projecte.

Dit això, i que després m'hi referiré que pot ser, que és, realment, una bona cosa per al sector financer del nostre país, també ens sembla que cal fer, i que avui és necessari, una explicació, que per molt que sigui breu per la nostra part, mirarà de ser clara sobre el que realment suposa aquest Projecte de Llei i que, per molt que es vulgui assimilar, hi insisteixo, per molt que pugui ser una bona cosa per al sector financer, no és, en cap concepte, un prestador de darrera instància. I que aquest ha de ser un objectiu polític, un objectiu nacional al qual no hem de renunciar i, per tant, no voldríem que es desprengués de les intervencions que pugui fer avui el senyor ministre, o ja d'algunes que se n'ha després en la seva presentació davant dels mitjans de comunicació, que Andorra ha assolit l'objectiu manifestat per totes les forces polítiques —jo diria— en aquesta cambra de disposar d'un prestador de darrera instància.

I jo crec que ho sap perfectament el sector. Ho sap perfectament, també, el regulador. I que el que tenim avui, que és un avenç i és una mesura de suport al nostre sector financer, és una línia de crèdit que pot permetre resoldre problemes puntuals de liquiditat del nostre sector financer. Una línia de crèdit que comporta que tinguem bloquejats a nivell internacional —també cal dir-ho, per això també té uns costos associats— 340 milions d'euros i que, per tant, com pots tenir tu a títol personal, o pot tenir una empresa, en base a aquests diners que tenim, d'alguna manera, bloquejats o tenim garantia, tenim accés a un finançament equivalent a aquests diners que estan dipositats. Només per això ja no és un prestador de darrera instància.

Després, i també s'hi referia el senyor Pintat, cal parlar dels imports. 340 milions d'euros, evidentment, són molts diners. Però clar, si hi hagués un problema de liquiditat al nostre sector financer, cosa que ningú desitja i que segurament no passarà, les necessitats podrien superar de manera àmplia, només cal veure quin és el volum de dipòsits del nostre sector financer, que, segons el moment, pot multiplicar per 20, 25 o 30 aquesta xifra, agafant els 340 milions. Si agafem només, com vostè ha explicat, en l'explicació del Projecte de Llei, aquests 200 milions que són els directament accessibles, doncs la ràtio seria encara molt superior.

Per tant, jo crec que és important que es clarifiquin les coses. Jo crec que el fet que sigui una qüestió positiva per al sector, que comporta uns costos i que també ha comportat que l'acció del Govern ha estat molt centrada en aquests àmbits, que segurament també ens agradaria que en altres àmbits també es treballés de manera tan intensa en aconseguir millores per al nostre país, crec que no ens agradaria. Nosaltres, des del nostre grup parlamentari, no voldríem que avui sortíssim amb la sensació que Andorra ha assolit un objectiu que no ha assolit; un objectiu que ha de continuar estar present en les negociacions amb la Unió Europea; un objectiu que es negociï la lliure circulació de capitals, com ha sigut una demanda que Andorra ha fet de manera recurrent, ha de continuar estar present, i que Andorra, tot i que avui té una eina que reforça la solvència del nostre sector financer, no ha assolit l'objectiu del prestador de la darrera instància.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor David Montané, teniu la paraula.

El Sr. David Montané:

Gràcies, senyora síndica.

Avui aquesta cambra sotmet a votació el Projecte de Llei de creació de les reserves internacionals i accés al sistema financer a l'assistència en forma de provisió urgent de liquiditat. Quins són els diferents objectius d'aquest Projecte de Llei? Per una banda, constituir i establir els mecanismes de gestió de les reserves internacionals. Per l'altra banda, desenvolupar un mecanisme de prestador d'última instància homologable internacionalment.

Hem de recordar en aquesta cambra que les diferents institucions internacionals havien identificat com a feblesa del nostre país la manca d'un prestador d'última instància. Per tant, amb l'aprovació d'aquest Projecte de Llei incrementem la resiliència financera del país, del sector bancari i financer, dels nostres ciutadans i de les nostres empreses. L'objectiu d'aquest prestador és preservar i garantir l'estabilitat del sistema financer i protegir als nostres ciutadans i empreses. Hem de dir que només en el supòsit d'una crisi de liquiditat d'una entitat bancària es faria ús d'aquest ajut.

Caldria fer un petit resum per als nostres ciutadans i ciutadanes sobre el que s'ha fet els darrers quatre anys de la legislatura en matèria de resiliència financera. Primer, hem millorat el nostre endeutament. Hem passat la maturitat de dos anys a una de més de vuit anys. Ens hem protegit de la volatilitat dels tipus d'interès, hem diversificat el deute fent emissions internacionals i demanant crèdits al Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa. Destacar que el 84 % del deute són bons verds, socials i sostenibles. 240 milions es troben en reserves internacionals, que representa un 12 % del producte interior brut. El ministre Jover acaba de comentar que ens han anunciat que seran 100 milions d'euros més, per tant, 340 milions en reserves internacionals. S'ha dotat el compte de compensació, tal com marca la Llei coneguda com la regla d'or, cinc vegades per sobre del que es feia. I per últim, avui sotmetem a aprovació el Projecte de Llei d'un mecanisme de prestador d'última instància. Totes aquestes accions que he enumerat són la prova d'una bona gestió de les finances de l'Estat. Per tant, des de la majoria volem felicitar el ministre Jover, el secretari d'Estat Marc Ballestà, per haver incrementat la resiliència financera del país.

Per tot l'exposat, els grups parlamentaris de la majoria donarem suport a l'aprovació de la modificació del Projecte de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Si ho desitgen, senyor Jover, pel Govern, és el seu torn.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Primer deixeu-me agrair el posicionament dels diferents grups parlamentaris, no tan sols de la majoria, sinó també de l'oposició, per dues coses: pel sentit de vot i després, també, pel caràcter constructiu que han tingut els nostres debats al voltant d'aquest projecte. I bé, jo crec que és un pas endavant significatiu i tots l'heu valorat així, amb matisos, que hi podem entrar. També agraeixo al senyor David Montané que vagi més enllà del Projecte de llei que avui debatem i que hagi aprofitat per també explicar algunes de les altres iniciatives que hem fet, i és veritat que ha estat un dels eixos estratègics d'aquest Govern d'intentar millorar la resiliència financera. Avui parlem d'un dels elements, però és veritat que hem estat força ocupats i hem tingut el suport de la cambra en moltes de les iniciatives per poder dotar de més resiliència financera a l'Estat.

Entrant en alguns dels punts que ha tocat al senyor Pintat. Miri, té tota la raó i perquè el temps és el que és, no he entrat a detallar per què eren útils les reserves internacionals. Van molt més enllà de poder dotar de recursos al prestador d'última instància, sinó que les reserves internacionals, la funció principal és per cobrir desequilibris a la balança de pagament i també en cas de necessitats sobrevingudes per part de l'Estat, doncs és evidentment un element molt important. Té tota la raó en aquest sentit.

Després, tant vostè com el senyor Pere López us hi heu referit, que la competitivitat de la plaça financera andorrana segurament això ajuda, però que hi ha altres elements que s'han de tenir en consideració. I els dos teniu completament tota la raó. Ens falta tota una sèrie de mecanismes. Crec que alguns s'han d'assolir en el marc de l'acord d'associació i crec que alguns altres, segurament, amb negociacions paral·leles i independents de l'acord d'associació, es pot continuar avançant, es poden continuar assolint perquè són necessàries, diria, fins i tot, independentment del mateix acord d'associació.

Vostè, senyor Pintat, també s'ha referit al sentit de dues de les seves esmenes que eren conceptuals, associat a la solvència i viabilitat de les entitats bancàries. I té tota la raó, i en això estem d'acord. El prestador d'última instància tan sols serveix per a un problema de liquiditat. El senyor Pintat considerava que era una obvietat que aquest mecanisme no servia per solvència i viabilitat, però hi havia una recomanació molt forta per part del Fons Monetari Internacional perquè quedés clar i no hi hagués temptacions a voler utilitzar aquest mecanisme per a situacions que van més enllà, que poden ser situacions de solvència o de viabilitat de les entitats bancàries.

Jo crec que el que potser val la pena més matisar són les paraules del senyor Pere López, que han estat molt taxatives, en el sentit que el que avui estem fent no és un prestador d'última instància. Miri, la seva opinió contradiu l'opinió del Fons Monetari Internacional. No soc jo, és a dir, no és entre nosaltres dos el debat, sinó que el prestador, el Fons Monetari Internacional i els seus experts en la matèria, el que ens diuen és que el que estem

construint és en tota regla un prestador d'última instància. Vostè el que diu és que, vistos els volums, si hi haguessin necessitats de liquiditat, doncs segurament això seria àmpliament insuficient. Però és que el mateix nom indica que és un prestador d'última instància. És a dir, els bancs tenen els seus propis mecanismes per accedir a la liquiditat. I us posaré un exemple clar. Doncs imagineu-vos que una entitat bancària andorrana tingui posicions en bons alemanys. Aquests bons alemanys són considerats extremadament líquids i existeixen moltes maneres via corresponsals de poder descomptar aquests bons alemanys i obtenir liquiditat de manera ràpida. La funció del prestador d'última instància no és aquesta. Ja hi ha mecanismes. Alguns s'han de reforçar i alguns amb la idiosincràsia d'Andorra, segurament no els tenim suficientment desenvolupats. I, per exemple, la caiguda d'un corresponsal podria dificultar el descompte d'aquests actius. Però no estem parlant d'un prestador d'última instància. A aquests mecanismes hi hem de continuar treballant. I jo, amb la meva exposició inicial, ja m'hi he referit. Tenim molts deures per davant. Avui, crec i, perdoni que li digui, però crec que passem amb bona nota un examen que feia molt temps que teníem, però no vol dir que no tinguem molts més exàmens per passar i moltes més coses que hem de dotar el nostre sistema financer per poder continuar sent més resilients i més competitius.

Però el prestador d'última instància està pensat per a quan el banc ja no té actius fàcilment líquids i és llavors on ha d'intervenir el Banc Central o, en el nostre cas, l'Autoritat Financera Andorrana a través del mecanisme que estem desenvolupant ara. I és en aquest cas que s'activa el prestador d'última instància. A més a més, el mecanisme que hem fet té una particularitat, que és que utilitza com a recursos les reserves internacionals i això sí que és original si ho fem amb dret comparat. Però, en canvi, tota la metodologia d'activació és copiada del mecanisme del Banc Central Europeu, de les ELA, *Emergency Liquidity Assistance*, que és exactament la funció del prestador d'última instància que desenvolupa els bancs centrals dels països europeus sota el control del BCE.

Així doncs, nosaltres estem replicant exactament aquest sistema i la quantitat no l'hem fixada nosaltres, sinó l'hem fet a través de la cooperació que, com li he comentat, i l'anàlisi dels actius reals que tenen els bancs realitzat amb el Fons Monetari Internacional. Així doncs, considerem que el nostre mecanisme és vàlid completament i és un prestador d'última instància. És suficient? No, encara hem de dotar la nostra banca, el nostre sistema financer, de més mecanismes. Però el que hem fet és un prestador d'última instància homologable internacionalment tant amb el mecanisme com amb els recursos que s'hi adhereixen.

I de fet, també tenim una altra bona notícia que no és directament del Govern, sinó que l'ha assolit l'Autoritat Financera Andorrana, que és que el Banc Central Europeu, aquest estiu, per primera vegada, ha atorgat una línia de liquiditat, justament per, en cas de necessitat, facilitar liquiditat als bancs, que és una línia repo de 35 milions d'euros. És el primer cop que el Banc Central Europeu té una interlocució directa amb l'Autoritat Financera Andorrana, dotant d'un mecanisme de finançament d'aquest tipus. I és perquè consideren que els mecanismes que estem bastint són homologables i, així doncs, ens donen també aquests mecanismes de solució o d'ajuda per a, en cas de necessitat, poder traslladar la liquiditat que necessitin les nostres entitats bancàries.

De totes maneres, sí que m'agradaria llançar un altre cop un missatge que crec que és molt important. És que estem —i entenc, a més a més, que els grups de l'oposició també ho han insinuat— estem en una situació on tenim entitats financeres amb una salut molt bona, amb una liquiditat molt bona, però, evidentment, el que estem fent és preveure mecanismes de prudència en cas que fos necessari. El que estem fent és construir xarxes de seguretat, però la situació, evidentment de les entitats financeres actuals no necessita la utilització d'aquest mecanisme, però estem proveïnt en cas de necessitat en el futur.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Els grups desitgen intervenir?

Terceravia? No?

Alguna intervenció més?

Grup Socialdemòcrata, senyor López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies, senyora síndica. Ho faig des d'aquí mateix.

Espero que el senyor ministre em pugui escoltar. Senyor Èric Jover, deixi'm que li faci algunes remarques amb relació al que vostè ha dit. I deixi'm que li digui que surto una mica més preocupat d'aquest debat del que ja hi havia arribat. Ho dic en el sentit que en algun moment havíem pensat o havíem interpretat que aquesta definició de prestador de darrera instància que vostès li volien donar a aquest mecanisme que s'ha habilitat, era més un llenguatge de cara a explicar-ho, o més una manera de fer-ho entenedor al gran públic, que no un convenciment real des del punt de vista tècnic i financer, de què realment hem assolit l'objectiu del prestador de la darrera instància. Llavors, jo pensava que en algun moment era més una manera de comunicar per part del Govern i que avui vostè, tot i que ho ha fet una mica en la primera intervenció, ara em sembla que ho ha fet una mica menys en aquesta segona intervenció que ha fet. Intentaré explicar-ho, si no ho he explicat prou clar, que em sembla que una mica sí, en la primera intervenció, en aquesta segona.

Vostè sap perfectament que amb aquest mecanisme, i també ho deia el senyor Pintat en la seva intervenció, el nostre sector financer no podria competir amb igualtat amb el sector financer dels països veïns amb un eventual acord d'associació en el qual es permetessin, em diu que sí, l'obertura de sucursals en el nostre país. I ho sap, perfectíssimament, no cal que li ho expliqui jo, vostè ho sap, els seus equips tècnics ho saben i els màxims responsables de les entitats de crèdit del nostre país ho saben, perquè no és un veritable prestador de distància. És una ajuda, davant d'un problema puntual de liquiditat podria donar sortida davant d'una problemàtica major, sigui un tema de corresponsals o qualsevol altre problema o algun problema més gran, puntual, ni que fos, de credibilitat del nostre

sector financer o en algun moment de necessitat de tresoreria, seria insuficient tant per l'import com per al mecanisme.

I, per tant, el que li demano a vostè, i ho he dit també en la primera intervenció, si el Govern dona per tancat l'objectiu d'un veritable prestador de darrera instància, si considera que amb això ja hem aconseguit i si, per tant, tal com havia figurat moltes altres vegades en el marc de les negociacions de l'acord d'associació o d'altres marcs de converses en el si de la Unió Europea, això ja no està en l'agenda política i el Govern hi ha renunciat. M'agradaria claredat en aquest sentit. I també li dic, m'agradaria una resposta, que és que no hi ha renunciat i que, per tant, això continua estant en l'agenda política i en les converses amb la Unió Europea.

I ja per acabar, vostè ens feia referència en aquest accés que hi ha hagut a finançament per part del Banc Central Europeu, la primera vegada que Andorra hi ha tingut. Però vostè sap que altres països que no són membres de la Unió Europea també hi ha tingut accés, en aquests mecanismes de finançament. I no em consta, per la relació mútua, el coneixement que pugui tenir, que aquests països hagin renunciat, a hores d'ara, a l'objectiu del préstec de darrera instància. Per tant, no crec que això sigui una explicació palpable en aquest sentit.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Grup Demòcrata, desitja intervenir?

Alguna intervenció?

Senyor Jover, pel Govern.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Miri, senyor Pere López, estem d'acord amb algunes coses, completament. És a dir, el mecanisme que avui estem votant és suficient per dotar de competitivitat al nostre sector financer i, a hores d'ara, lluitar com, per exemple, amb el que vinguessin aquí al país bancs de fora? No. No. Soc taxatiu. Hi ha altres elements que hem de debatre en el marc de l'acord d'associació o, com li he comentat, fins i tot, independentment, de l'acord d'associació per dotar de més competitivitat el nostre sector financer. Té tota la raó. Miri, estem cent per cent d'acord. Ara bé, el que no estem d'acord és el que vostè entén per prestador d'última instància i el que jo entenc per prestador d'última instància que, dit de passada, no és el que vostè entén i el que jo entenc, sinó el que vostè entén i el que entén el Fons Monetari Internacional. El prestador d'última instància és el mecanisme que hem fet. I és el que ens atorga aquesta capacitat, en cas de xoc de liquiditat, de poder tenir els recursos suficients. Ara bé, els nostres bancs necessiten altres mecanismes d'accés a liquiditat? Sí. Però no es corresponen a un prestador d'última instància. Són altres coses.

Un prestador d'última instància, com s'entén internacionalment amb tots els ets i uts, és el que hem fet.

Vostè ha insinuat una mica que em surt més preocupat i que es pensava que el que havíem fet és exagerar una miqueta el nom per, potser, fer un punt de màrqueting en aquest Projecte de llei. Nosaltres no ho acostumem a fer, això. Si hem posat aquest nom és perquè des del Fons Monetari Internacional se'ns ha dit que el que estàvem fent era plenament homologable, i fins que no he tingut la certesa que això era plenament homologable, no ho hem dit.

Miri, un element que és públic i que tothom pot verificar és, com li he comentat, hi ha una normativa de liquiditat que marca un cent per cent amb un indicador, l'LCR, nosaltres estem al 217 %. El Fons Monetari Internacional, amb el seu informe públic, posa en situació d'estrès la banca andorrana i mira quina liquiditat necessitaria amb situació d'estrès. I la valoració —li dic de memòria— però estaria al voltant d'un 3,4 % del producte interior brut, el que correspondria a uns cent i escaig milions d'euros. Fent una anàlisi més important de xoc financer, seriós, sobre les entitats bancàries del país, ells consideren com els 200 milions d'euros tenim una dotació suficient. Això no treu el que vostè comenta que, a part d'un préstec d'última instància, es necessiten altres mecanismes. Estic completament d'acord i treballarem i no esperarem a la propera legislatura, sinó que estem treballant per dotar de més elements de competitivitat a la nostra banca associats amb aquests mecanismes de liquiditat que també es necessiten. Però el prestador d'última instància, amb tots els seus ets i uts, amb el reconeixement internacional del Fons Monetari Internacional és el que avui i, gràcies a vosaltres, també, el país tindrà.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

No desitja intervenir?

Senyor López, pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies, senyora síndica.

No m'ha contestat el que era, per mi, la pregunta central de la segona intervenció d'acord amb tota l'argumentació que hem mirat de formular. És en el marc de les negociacions de l'acord d'associació i d'altres converses amb relació amb la Unió Europea, com, per exemple, de desplegament de l'Acord monetari i d'altres. El Govern ha abandonat la demanda que s'havia formulat diverses vegades i repetidament d'un prestador de darrera instància, sí o no? És a dir, vull que quedi clar, perquè espero que sigui que no. Perquè això contradiria, al nostre entendre, que l'objectiu s'ha assolit. Vostè ha aconseguit un mecanisme puntual i provisional de millora d'accés de liquiditat puntual del nostre sistema financer. Que jo penso que ho hem dit tots, que no és poca cosa. Ni és un tema menor, ni és un tema que no hagi requerit, segurament, molt treball dels seus equips tècnics per

poder-ho assolir. Però voldria escoltar, en benefici del nostre sector financer, que és important, molt important per al conjunt de l'economia, que el Govern continua tenint en l'agenda de les negociacions amb la Unió Europea un veritable —si li vol dir d'aquesta manera— accés a un prestador de darrera instància.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies, senyora síndica.

De cop m'he retrobat amb una sessió de preguntes de control al Govern amb una pregunta taxativa per part del senyor López. Miri, acord d'associació. Vostè sap que és l'última llibertat que s'està negociant, la dels serveis financers. Encara estem esperant la posició amb els annexos corresponents, amb el contingut exacte que la Comissió Europea considera que ha d'estar associat amb aquesta llibertat. Però ja li puc avançar que el Govern evidentment que tindrà demandes associades amb aquesta llibertat. I evidentment, a més a més, que la posició del Govern es construirà, també, amb un diàleg amb els actors implicats, que no implica solament les entitats bancàries, però també les entitats bancàries hi són molt importants.

Evidentment que farem totes les demandes que es considerin escaients per sortir el màxim de reforçats possibles d'aquest acord d'associació. I també li dic que, independentment d'aquest acord d'associació, el Govern d'Andorra ja hem sol·licitat diferents mecanismes a la Comissió Europea per poder dotar-nos, encara, de més resiliència, per poder donar encara més competitivitat a les nostres entitats financeres. És a dir, estem treballant amb les dues línies dins del marc de l'acord d'associació, però estem aquí, diríem, un compàs més d'espera pels mateixos ritmes de negociació d'aquesta llibertat, però no volem estar parats i ja fa mesos que estem treballant amb altres elements que han de dotar d'encara més resiliència del nostre sector financer. Ara, prestador última instància és el que votem avui.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació del Projecte de Llei per assentiment. Declaro aprovat el Projecte de Llei.

Punt número 5. Nomenament d'un membre del Consell d'Administració de l'Autoritat Financera Andorrana.

La proposta presentada pel Govern com a membre del Consell d'Administració de l'Autoritat Financera Andorrana (AFA), en virtut de l'article 10 de la Llei 12/2018, del 31 de maig, de modificació de la Llei 10/2013, del 23 de maig, de l'Institut Nacional Andorrà de Finances, ha estat publicada en el butlletí número 139/2022 del 9 de novembre.

Demanaria a la senyora Susanna Vela, secretària de torn de la Sindicatura, de llegir el nom del candidat, si us plau.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, gràcies.

El nom del candidat és el senyor Josep Escoriza Martínez.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Per a presentar la proposta, intervé per part del Govern el senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Després d'un acord entre les forces polítiques que donen suport al Govern i també al Grup Socialdemòcrata, Govern, el passat 2 de novembre va acordar proposar el senyor Josep Escoriza Martínez com a vocal al Consell d'Administració de l'Autoritat Financera Andorrana. El candidat té una experiència dilatada de més de 20 anys en entitats bancàries del país, exercint la majoria d'ells amb càrrecs de direcció i sent així un profund coneixedor de la temàtica que tracta l'Autoritat Financera Andorrana. Creiem que aquesta proposta respon a una voluntat de professionalitzar cada dia més l'Autoritat Financera Andorrana i també creiem que és una necessitat, fins i tot, a la vista dels projectes de Llei que avui debatем, el que acabem d'aprovar i el que d'aquí a una estona debatrem, on cada cop s'assumeixen més funcions per part de l'Autoritat Financera Andorrana, més competències, i que necessiten, evidentment, un consell d'administració de primer nivell. Així doncs, avalem, com no pot ser d'una altra manera, la proposta que nosaltres mateixos us hem enviat i demanem el suport de la Cambra amb aquesta nominació.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Els grups desitgen intervenir?

Us recordo que els membres del Consell d'Administració de l'Autoritat Financera Andorrana són nomenats pel Consell General a proposta del Govern presentada pel ministre encarregat de les finances, amb el vot favorable de les dues terceres parts dels seus membres en primera votació, és a dir, 19 consellers generals. En el cas que no s'assoleixi aquesta majoria, es procedirà a una segona votació, la qual es realitzaria en finalitzar el darrer punt de l'ordre del dia d'avui i on quedarà elegit el candidat que obtingui el vot favorable de la majoria simple del Consell General.

Procedim a l'elecció del candidat senyor Josep Escoriza Martínez.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Susanna Vela:

24 vots a favor, cap abstenció i cap en contra.

La Sra. síndica general:

D'acord.

A la vista del resultat, declaro elegit el senyor Josep Escoriza Martínez, membre del Consell d'Administració de l'Autoritat Financera Andorrana.

(En aquest punt de l'ordre del dia, deixa la sala el M.I. Sr. Pere López Agràs. Són les 12.38h)

Punt número 6. Examen i votació del Projecte de Llei de modificació de la Llei 8/2013, de 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el butlletí número 133/2022, del 31 d'octubre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió, en substitució del M. I. Sr. Roger Padreny, nomenat ponent per part de la Comissió, el senyor Joaquim Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies, senyora síndica.

La reunió del dia 6 d'octubre del 2022, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost va nomenar el senyor Roger Padreny ponent del Projecte de Llei de la modificació de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera.

Ja que el senyor Roger Padreny es troba en desplaçament en la delegació parlamentària de l'OSCE-PA, avui presentaré en el seu nom una síntesi de l'informe de la Comissió.

A l'esmentat Projecte de Llei, foren presentades dues esmenes a l'articulat per part del Grup Parlamentari Demòcrata a Sindicatura els dies 28 de juny i 7 de setembre del 2022, i els efectes determinats per l'article 18, 1.d) del Reglament del Consell General i d'acord amb el que disposen els articles 93, 110 i 112 del Reglament del Consell General, va admetre a tràmit les esmenes formulades pel grup parlamentari. D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General, l'esmentat Projecte de Llei, així com les esmenes a l'articulat que han estat presentades, foren trameses a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost el dia 21 de setembre del 2022.

La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, en el decurs de les reunions celebrades els dies 6, 13 i 27 d'octubre de 2022, ha analitzat el Projecte de Llei i les dues esmenes que li han estat presentades, les quals han estat aprovades per majoria. Del resultat de la votació de les esmenes presentades pel grup parlamentari i de les modificacions que s'han dut a terme en base de les propostes de tècnica legislativa i d'adequació a les regles i els usos formals i lingüístics del Consell General que els membres de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost han considerat escaient fer figurar, se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració del Consell General.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Iniciem les intervencions.

Pel Govern, senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Senyores i senyors consellers, avui debatem el Projecte de Llei de modificació de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercats i els acords de garantia financera. La modificació proposada s'emmarca en la lògica de L'Acord monetari ratificat el 2011 entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea, una lògica que ens porta a la progressiva adequació de la nostra normativa financera als estàndards europeus.

En aquest sentit, avui introduïrem dins la nostra norma tres elements majors. El primer, el Reglament de la Unió Europea 648/2012, modificat pel 834/2019 i que és conegut com a Reglament EMIR, *European Market Infrastructure Regulation*, que té per objectiu donar més transparència, més garanties i reduir el risc sistèmic associat al mercat de productes derivats extra borsaris. Concretament, a part d'introduir-se noves definicions a la norma, també s'estableix l'obligació de compensació a partir de certs llindars en una cambra central de compensació, l'obligació de notificació de les operacions a un registre d'operacions autoritzat, obligació de portar un registre de tot contracte de derivats, obligació d'aplicació de tècniques de disminució del risc associat a aquestes operacions i, finalment, l'establiment d'un règim disciplinari associat a aquesta temàtica.

El segon element major és el Reglament de la Unió Europea 2365/2015, conegut com a Reglament SFTR, *Securities Financing Transactions Regulation*, i introdueix més transparència en les operacions de finançament de valors. Concretament, la modificació de la norma inclou, també, noves definicions que són essencials per clarificar l'àmbit d'aplicació de la present Llei, es determina els mecanismes de transparència i de dret d'informació i atorgament de consentiment en el marc de reutilització dels instruments financers rebuts en virtut de l'acord de garantia financera, es marca l'obligació de notificació de totes les operacions de finançament de valors a l'Autoritat Financera Andorrana i també s'estableix un mecanisme, un règim disciplinari específic d'aquesta matèria.

I finalment, el tercer element major és el Reglament de la Unió Europea 1011/2016, conegut com a *benchmark*, que busca regular la utilització d'índexs de referència en el marc de contractes financers.

A part de la introducció de les definicions associades a aquests índexs de referència, també marca l'obligació en determinades operacions financeres, com per exemple amb descoberts o amb operacions creditícies d'utilitzar aquests índexs de referència, i també desenvolupa la possibilitat de substitució d'índexs de referència sense necessitat de novació de contracte en cas que aquests índexs de referència es vegin substituïts.

En definitiva, una norma de caràcter eminentment tècnic emmarcada en el marc de L'Acord monetari amb la Unió Europea i que millora el nostre grau d'homologació internacional. Per aquest motiu, demano el suport de la Cambra a la present modificació de Llei.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Iniciem les intervencions pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Pintat té la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

La faré d'aquí mateix.

El nostre vot serà favorable a la presa en consideració d'aquesta directiva. Aquí sí que, en aquest cas, voldria agrair especialment als serveis de la Casa del Consell General perquè ens permet, degut a la seva professionalitat, poder corregir aquesta directiva amb les seves esmenes tècniques, que tenia algunes mancances. Crec que és important que amb aquestes directives —i això li diria a Govern— que sigui una mica més curós perquè són directives que venen de la Unió Europea i ja són prou complexes i són prou tècniques. I aquí, bé, es munta cada festival que és massa. Aleshores, per tant, gràcies als serveis de la casa i el nostre vot serà favorable.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat, especialment per la referència als serveis de la casa.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies, senyora síndica, gràcies.

Sí, igual que el senyor Pintat, donarem el nostre vot favorable. I bé, també voldríem expressar que tot això ens representa molta més seguretat dintre del nostre sistema financer i, sobretot, en el que representen tots els derivats que, com ha explicat abans el senyor ministre, tenen una complexitat, moltes vegades, que se'ns escapen a la majoria dels que estem aquí, perquè són realment uns productes que ells mateixos, com es diuen sobre derivats, ho compliquen moltíssim. A més, el fet que a Andorra no tenim, en aquests moments, a ningú, cap institució que ens pugui reglamentar sobre tot el que són accions o obligacions a nivell internacional, jo crec que totes aquestes mesures ens donaran un suport per tots aquells inversors que vulguin entrar dintre d'aquest món.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel grup Demòcrata, senyor Montané, teniu la paraula.

El Sr. David Montané:

Gràcies, senyora síndica.

Avui, en aquesta cambra sotmetem a votació la modificació del Projecte de Llei que abans el ministre ha mencionat. Recordem a la nostra ciutadania què representa la modificació d'aquest Projecte de Llei. Persegueix els objectius següents. Per una banda, incorporem les obligacions de transparència, compensació i reducció de riscos en les operacions de derivats financers extraborsaris de les contraparts financeres andorranes. Un altre objectiu és establir un marc de transparència amb relació a les operacions de finançament de valors de les contraparts financeres. I l'últim objectiu és regular la utilització d'índexs de referència en contractes financers i instruments financers, així com a mesurar la rendibilitat dels organismes d'inversió col·lectiva per tal que s'utilitzi un dels índexs de referència autoritzats i inscrits al Registre d'Administradors i Índexs de Referència de l'Autoritat Europea de Valors Mobiliaris.

En definitiva, i com a resum, aquests objectius tenen un impacte molt positiu si actualitzem la normativa al Principat d'Andorra. Per una banda, homogeneïtzem els requisits i les obligacions dels objectius que us he mencionat. A més a més, tot el conjunt de mesures que s'han reduït en aquest Projecte de Llei contribueixen una vegada més l'homologació

dels estàndards internacionals del sector bancari i financer d'Andorra. Un altre element positiu és que Andorra serà més atractiva com a destí d'inversions estrangeres.

Com he dit altres vegades, i també avui, aprovant una modificació del Projecte de Llei fem un pas més perquè incorporem al nostre ordenament jurídic les diferents disposicions comunitàries i seguim mostrant-nos com a país sòlid i seriós davant de la comunitat internacional. Per tot l'exposat, els grups parlamentaris de la majoria donarem ple suport a l'aprovació del Projecte de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Govern desitja intervenir? Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

M'agradaria fer un agraïment als grups parlamentaris, tant de la majoria com de l'oposició, pel suport a aquest text de Llei, i també em permetria fer un agraïment un pelet més ampli. Fa pocs dies vam tenir la reunió del Comitè Mixt, justament de seguiment de L'Acord monetari, on ens van visitar les delegacions corresponents aquí a Andorra i el resultat dels debats va ser molt positiu i amb satisfacció per part de les altres parts d'aquest comitè mixt, és a dir, tant la part europea com dels diferents bancs centrals dels països veïns, del seguiment que estem fent de l'Acord monetari. I crec que el senyal que anem enviant repetitivament des d'aquesta cambra que, per assentiment, anem votant aquesta legislació és un senyal molt positiu. I així doncs, us voldria transmetre que la satisfacció del seguiment del Comitè mixt, segurament, també, en gran part, és gràcies a vosaltres.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Alguna altra intervenció?

Doncs acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació del Projecte de Llei per assentiment. Declaro aprovat el Projecte de Llei.

Punt número 7. Examen i votació del Projecte de Llei de mesures per respondre a les situacions de crisi energètica.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Economia ha estat publicat en el butlletí número 146/2022 del 22 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el M. I. Sr. Raul Ferré, nomenat ponent per part de la Comissió.

El Sr. Raul Ferré:

Moltes gràcies, senyora síndica.

El passat 28 d'octubre la Sindicatura va admetre a tràmit parlamentari el Projecte de Llei de mesures per respondre a les situacions de crisi energètica, tramès pel cap de Govern aquest mateix dia i va acordar-li la declaració d'urgència demanada. Després de dos terminis de presentació d'esmenes, l'inicial de set dies i mig, i un segon termini de tres dies, les esmenes presentades i el Projecte de Llei van ser tramesos a la Comissió Legislativa d'Economia dimarts passat, 15 de novembre. Aquesta comissió es va reunir l'endemà per nomenar ponent i fer l'examen de les esmenes els dies 18 i 21 de novembre per votar les esmenes i aprovar el corresponent informe de la Comissió. En total, a aquest Projecte de Llei s'hi van presentar 13 esmenes a l'articulat. 5 esmenes de manera conjunta els grups parlamentaris Demòcrata i Ciutadans Compromesos, 6 esmenes el Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents i 2 esmenes pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Ressaltar que tres esmenes van ser aprovades per majoria, 5 esmenes van ser transaccionades i aprovades per majoria, 5 esmenes van ser rebutjades i 1 esmena tècnica va ser presentada i aprovada per majoria per, principalment, adoptar el text del Projecte de Llei els canvis introduïts via esmena. Fruit del resultat d'aquests treballs se'n desprèn l'informe de la comissió que avui se sotmet a consideració d'aquesta cambra.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Iniciem el torn d'intervencions.

Pel Govern, senyora Sílvia Calvó. Teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Calvó:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet a aquesta cambra una Llei que ens ha de permetre actuar amb les majors garanties per a la ciutadania i pel nostre teixit empresarial davant de la situació energètica que es viu a Europa i que ens afecta plenament. Una Llei que ens permetrà aplicar les mesures necessàries per reduir el consum energètic, que avui dia ja representa una problemàtica per al país, però que, a més, ens ha de permetre actuar amb la major equitat i les garanties necessàries si ens trobem en una situació en què no rebem prou energia de França i d'Espanya per cobrir la demanda del país en algun moment donat. Perquè malauradament, avui en dia, les restriccions en la importació d'electricitat són més possibles del que ho eren fa un temps i, per això, el Govern no hi podia donar l'esquena. És la nostra responsabilitat anticipar-nos i preveure una resposta equitativa i ordenada davant d'aquest risc potencial.

La primera mostra que és un risc latent, la vam tenir fa un mes amb el primer avís per part d'Espanya. El 4 d'octubre, amb la programació d'importació d'energia ja tancada, com es fa habitualment, FEDA va rebre una comunicació de l'operador de xarxa espanyol Red Eléctrica de España, que havia modificat la capacitat de la interconnexió de la xarxa a 0 megawatts entre les 7 i les 10, en comptes dels 107 megawatts acordats. Aquesta situació es va repetir els dies 10, 13 i 14 d'octubre. Gràcies a l'augment de la importació per part de França i a la modificació de les hores de producció de la central hidroelèctrica de FEDA, cap ciutadà del país va notar res en el seu subministrament elèctric.

Però què hauria passat si no haguéssim pogut augmentar la importació prevista de França? Una xarxa elèctrica funciona únicament si hi ha equilibri entre la demanda de l'energia per al consum i l'energia disponible. Si no es dona aquesta situació, la xarxa cau i, per tant, no hi ha subministrament elèctric. No n'hi ha per ningú. Per tant, si no haguéssim pogut augmentar la importació de França, s'hauria hagut de rebaixar el consum elèctric del país tallant el subministrament en algunes zones. O això, o no hi hauria hagut llum per a ningú.

Si no hi hagués prou llum per fer front a la nostra demanda, a hores d'ara, i sense Llei, FEDA ja podria procedir a fer talls de subministrament, perquè mantenir l'equilibri entre la disponibilitat elèctrica i el consum forma part de la seva funció com a operador del sistema elèctric. I, de fet, ho hauria de fer, ja que si es trenqués aquest equilibri, com he dit abans, cauria tota la xarxa i ningú podria disposar d'energia. És una necessitat estrictament física. La diferència és que amb la Llei que avui se sotmet a aquesta cambra, i en el cas que es pugui produir aquesta situació, s'estableixen unes garanties d'equitat i de gestió perquè aquests eventuais talls s'apliquin d'una forma ordenada, prevista, preservant els serveis essencials i afectant el menys possible a tothom. Amb aquesta Llei s'obliga a totes les entitats distribuïdores a informar prèviament de com aplicarien aquests talls, a tenir-ho regulat i s'evita que hi hagi discriminacions per la zona en què es troba un ciutadà o un altre. El que fa la Llei és donar més garanties que els talls que s'hagin de fer, si s'han d'arribar a fer, no seran arbitraris.

L'objectiu que persegueix aquest Projecte de Llei és doble. Per una part, la creació de mecanismes eficaços per disminuir la demanda d'energia elèctrica i aconseguir estalvi energètic en situacions extraordinàries de dificultat en el proveïment d'energia. Per l'altra, la definició de mecanismes per gestionar de forma ordenada les interrupcions forçoses de subministrament que es poguessin produir. Amb aquesta finalitat, el Projecte de Llei estableix tres classes diferents de mesures, totes elles de caràcter limitat en el temps, que permeten graduar la intensitat de la resposta en funció de les circumstàncies i de les necessitats de cada moment. Les previsions d'aquesta Llei no serien eficaces si no fossin completades amb un sistema de control i sanció de les infraccions que es constatin, i això és el que preveu el darrer capítol de la Llei.

Entrant en el detall, el primer capítol faculta el Govern perquè, si es donen circumstàncies greus que ho justifiquin, com les que estem patint actualment en el context energètic global, pugui adoptar per decret mesures de reducció del consum i d'estalvi energètic de compliment obligatori i n'estableix un caràcter temporal. En concret, estableix que les mesures tenen una vigència màxima de dos mesos prorrogable. Aquesta necessitat de

pròrroga o pròrroques successives, té per objecte assegurar-se que el Govern adapta les mesures de caràcter imperatiu per a les circumstàncies concretes de cada moment.

Però, per què hem d'estalviar? Perquè reduint el nostre consum reduïm el risc de talls puntuals si hi ha restriccions de subministrament. Però també perquè per cada quilowatt que estalviem evitem pèrdues de FEDA, que en determinats moments, i aquest és el cas avui en dia, compra l'energia més cara del que la ven per no repercutir-la al ciutadà i a les empreses del país i, per tant, estalviant, també reduïm la necessitat de seguir pujant les tarifes. Un exemple molt clar: abans de la pandèmia compràvem l'electricitat a França i Espanya a aproximadament uns 60 euros per quilowatt l'hora. El mes de desembre d'enguany, si no canvien les previsions, l'electricitat que comprarem a França, la comprarem a 1.000 euros per quilowatt hora. Seixanta i mil.

La Llei també conté un catàleg de mesures que pot adoptar el Govern per estalviar. Mesures, totes elles, que hem estat impulsant aquests darrers mesos amb les organitzacions empresarials per mitjà de l'adhesió al pacte energètic en prioritzar la concertació i la conscienciació. Avui tenim 174 empreses que s'hi han adherit de forma voluntària, però ens queda molt recorregut encara per assolir un compromís global amb l'estalvi que doni resposta a la situació excepcional que estem vivint i que ens permeti assolir aquest 15 % de reducció que ens havíem marcat. Aprofito avui també per agrair la col·laboració de totes les organitzacions empresarials que han signat el conveni amb el Ministeri i que estan ajudant a difondre aquestes mesures d'estalvi prop dels seus socis.

El capítol II té per objecte regular un supòsit de fet que es pot deslligar clarament del primer. Es tracta del cas comentat a l'inici de la meva intervenció, en el cas que l'operador del sistema elèctric tingui coneixement que en moments puntuals o en franges horàries determinades, l'energia elèctrica disponible no serà suficient per atendre la totalitat de la demanda prevista. Si es produeix aquest supòsit de fet, l'operador del sistema elèctric haurà d'interrompre necessàriament el subministrament en alguns sectors de la xarxa per evitar la caiguda de tota la xarxa. De fet, ja està expressament facultat per fer-ho a l'article 15 de la Llei de transició energètica i d'impuls al canvi climàtic. L'objectiu d'aquest capítol no és, per tant, facultar l'operador del sistema elèctric per fer aquestes interrupcions selectives, sinó establir els criteris que hauran d'aplicar les entitats distribuïdores per aconseguir que les interrupcions provisionals de subministrament, en el cas que fossin necessàries, afectin de la forma més equitable i menys gravosa possible als ciutadans i les empreses.

S'estableixen les obligacions següents: evitar l'afectació dels serveis públics i dels altres serveis essencials que pugui determinar el Govern, com pot ser l'hospital o els serveis d'ordre; anunciar les possibles interrupcions temporals de subministrament programades amb una antelació mínima de 24 hores, per donar temps justament a les empreses i als ciutadans per poder-se preparar, i limitar la interrupció del subministrament a cada sector a un màxim de 2 hores diàries, aplicant, si cal, rotacions. Aquesta limitació de dues hores permetria, per exemple, afectar el mínim possible la cadena de fred dels aliments, que sabem que és una preocupació per moltes empreses. La Llei també imposa a les distribuïdores l'obligació de preparar un pla de contingència.

I, finalment, el capítol III. Aquest capítol preveu una situació encara més greu que la plantejada anteriorment i, per tant, molt excepcional, que és que hi hagi restriccions de

forma perllongada. Aquesta situació ens comportaria la declaració de situació de crisi energètica. Evidentment, vull recordar que el fet de disposar d'un instrument per prendre mesures excepcionals si es produeix una situació excepcional, no significa que s'hagin d'adoptar en algun moment. És un instrument que només hi caldrà acudir en el cas que resulti absolutament indispensable. I tant de bo aquest cas no es doni mai. Però si es pogués produir, llavors crec que és important disposar d'un instrument per gestionar-ho de la forma més ordenada possible.

La declaració de crisi energètica, que només es podria aprovar en cas de restriccions molt greus de l'aprovisionament, habilitaria el Govern per adoptar mesures excepcionals, com podria ser el tancament total o parcial del subministrament a empreses de serveis de qualsevol naturalesa o, en el cas que impliqués els hidrocarburs, restriccions en l'ús de vehicles de motor o en el consum d'energies fòssils. En aquest cas, el text també estableix que aquesta declaració té un límit temporal només de quinze dies, que el Govern ha de notificar immediatament al Consell General i que la seva pròrroga requereix autorització expressa del Consell General. Òbviament, si no hi ha energia per a tothom, s'ha de preveure un criteri per distribuir la poca que hi pugui haver i la Llei dona prioritat als serveis essencials i a les famílies i a les empreses del país.

I finalment, la Llei també preveu un crèdit extraordinari de 15 milions d'euros destinat a una ampliació de capital de FEDA per compensar les pèrdues en què ha incorregut com a conseqüència del fet que el Govern no ha volgut repercutir l'increment total del cost de l'energia procedent de la importació als ciutadans i les empreses del país. L'any 2019, FEDA va destinar 27 milions d'euros a la compra d'energia. Aquest any, n'ha destinat 81. És a dir, que la despesa en compra d'energia s'ha triplicat, mentre que la dels ingressos derivats de les tarifes només s'ha incrementat al torn del 18 %. 200 % front 18 %.

La previsió és que FEDA tanqui aquest exercici amb un resultat negatiu al tomb de 25 milions d'euros, 25 milions d'euros que no han repercutit ni a les empreses ni a les famílies del país. Però també hem de ser conscients que hem de dotar la companyia de la capacitat de continuar operant. Comprar l'energia tan necessària per al nostre subministrament, però també invertint en les infraestructures de futur per una major sobirania i, per tant, una major resiliència del nostre país. Amb aquest crèdit extraordinari es permet fer front a la situació de manca de liquiditat que ens pot afectar els propers mesos si els preus de l'energia se segueixen mantenint tant els com ara.

Senyors i senyores consellers, aquesta és una Llei que tant de bo no haguéssim hagut de presentar i preveu mesures que desitgem que no s'hagin d'aplicar mai. Però la responsabilitat del Govern davant un risc manifest pel nostre país i que els països del nostre entorn també estan afrontant, és no girar l'esquena i treballar per prevenir i minimitzar els efectes adversos que es pugui generar. I per això hem presentat aquest text legislatiu. No perquè el Govern ni FEDA vulguin tallar la llum, sinó, senzillament, per estar preparats, per responsabilitat. Perquè les extraordinàries turbulències que han afectat el context energètic mundial aquests darrers mesos fan necessari preveure tots els escenaris i tenir les eines adients per encarar-los de forma ordenada, equitativa i amb les màximes garanties, si és necessari.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Iniciem les intervencions.

Senyora Carine Montaner, consellera general no adscrita, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Tenint en compte les derives que hi va haver durant el període Covid i la vulneració dels drets fonamentals de les persones des d'Andorra, Endavant, aquí, amb aquest Projecte de llei veiem un risc, una porta oberta a unes derives de dictadura, ara energètica, després dictadura sanitària, passarem a una dictadura energètica. Demanar als ciutadans reduir el seu consum energètic, sí, senyora Calvó. Però clar, quan veiem la instal·lació de les llumetes de Nadal a tot el país, veieu, hi ha una incoherència. Hi ha una incoherència. Quan veiem certs dirigents de la UE que ens diuen de consumir menys carburant, etc., i quan veiem que agafen jets privats per fer distàncies curtes, veieu? Feu el que dic i no feu el que faig. I aquí, quan parlo de jets privats, per exemple, penso en la senyora Von der Leyen, la presidenta de la Comissió Europea.

Jo em pregunto què s'ha fet durant aquests 12 anys al poder per tenir una independència energètica. Què s'ha fet? La dependència energètica que ens fa vulnerables, molt vulnerables.

Senyora Calvó, el parc de Grau Roig representa una petita, petita, petita part del que necessitem a nivell energètic d'Andorra. I jo crec que ara estem al final de la legislatura, evidentment, jo crec que aquí és el gran repte per nosaltres, tots els partits polítics, de trobar solucions per guanyar en independència energètica. Aquí veiem el fruit de les decisions de la Unió Europea amb les sancions contra Rússia. Rússia, gran proveïdor d'energia fòssil, de petroli, també. Aquí veiem el resultat. Doncs nosaltres, jo crec que tots plegats hem de reflexionar pel nostre país i per garantir la dependència energètica.

Gràcies, senyora síndica, i no votaré en favor d'aquest Projecte de llei.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents. Senyor Joan Carles Camp, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

El 12 de setembre d'enguany, en el marc del debat d'orientació política, el cap de Govern ens anunciava una moratòria. I ara ens diu que no ho és, però en tot cas, ha acabat arribant a l'administració una allau de nous projectes i aquests, segur que hi són. També ens recordava, el cap de Govern, que l'any 2020 la preocupació de tot el país era la pandèmia i que el teixit econòmic i social sobrevisqués al confinament i a l'aturada sobtada de l'activitat econòmica per la Covid. També ens deia que calia assolir l'objectiu de reduir el consum elèctric en un 15 % a fi d'estar en línia amb el nostre entorn europeu i que, en cas de dificultats, el subministrament elèctric, els mesos d'hivern, puguem mitigar el seu impacte fent els deures. Evidencien aquests fets, una vegada més, la dependència d'Andorra del nostre entorn i, de retruc, la fragilitat de la nostra economia. Qualsevol esdeveniment al nostre entorn o més llunyà fa trontollar el teixit econòmic i social. I senyores i senyors, si no tenim energia pel funcionament del nostre teixit productiu, el país queda aturat del tot.

En el marc d'aquell debat d'orientació política, Terceravia va exposar l'opinió de diferents analistes, resumint tot en una frase: «La recuperació econòmica no és a la cita ni se l'espera». Terceravia li deia que en aquesta conjuntura complexa, on el món i Andorra s'abocaven, des de feia mesos que es veia venir a aquesta crisi. I conclouia que el Govern no l'ha vist ni venir i difícilment la podia encertar. Des d'aquell dia hem vist tot el desplegament d'un conjunt d'accions per assolir aquest 15 % d'estalvi, situant a l'administració com a actor exemplificador, decretant el Govern que els funcionaris, quan pleguin la seva jornada laboral, tanquin la llum i tanquin els ordinadors. En tot cas, aquest decret va ser molt exemplificador. I senyores i senyors, el consum elèctric del país continua pujant. En tot cas, el que sí que creiem és que els ciutadans van quedar atònits d'una mesura d'aquest calat. Tot fins que van aparèixer, com ens ha exposat la ministra, els primers talls de llum pel costat espanyol, motiu pel qual avui estem aquí fent aquesta Llei. Com sempre, a veure què passarà, i per a més concreció, què passarà aquest hivern.

En tot cas, l'element exemplificador del Govern davant dels nostres ciutadans i del teixit econòmic no ha funcionat. No ha estat creïble. Ara ens estem dotant dels mitjans legals a fi d'anar cap a l'objectiu desitjat i pal·liar o mitigar els efectes dels possibles talls de llum per part dels nostres països veïns, subministradors principals de l'energia al nostre país. A recordar que és un 80 % l'energia la que importem.

Terceravia ha presentat esmenes al Projecte de Llei de crisi energètica. En total, com deia el ponent, sis esmenes entre esmenes de modificació i esmenes de supressió, tres aprovades per transacció i tres no aprovades. En tot aquest procés, agraïm les explicacions que ens han estat donades per la ministra Calvó i el senyor Moles, director general de FEDA. En tot cas, més per les explicacions rebudes, el capítol tercer del Projecte de Llei, intitulat «Situació de crisi energètica», ho veiem abstracte. Per això varem introduir una esmena de supressió que avui no ha prosperat.

Al nostre entendre, la Constitució ja preveu 2 tipus de situació excepcionals, que són l'estat d'alarma i l'estat d'emergència. Aquestes lleis ja les hem desplegat al llarg d'aquesta legislatura per fer front a la pandèmia. En tot cas, la Constitució no preveu unes mesures coercitives de privació pel que fa a la crisi energètica. I aquí és on sembla que aquest capítol és desencertat, i aquí és on podríem debatre llargament. En canvi, sí que compartim que Andorra, avui a les portes d'un hivern que es preveu dur i en el marc d'una legislatura que

es troba a les seves acaballes, no és el moment de generar més neguits, més neguits als nostres ciutadans, més neguits als nostres empresaris. I és més, ni tan sols amb els nostres vots, que la votem o no, són necessaris per a aquest Projecte de Llei. En tot cas, avui sí, senyor cap de Govern, actuarem tal com li vam dir a l'inici de la legislatura. Si vostè, senyor cap de Govern, que ens demana per explicar-nos un tema d'importància per al país, per a Andorra, nosaltres estarem allà. I avui, de nou, refermem el nostre compromís. Perquè, senyor cap de Govern, vostè així ho ha complert, trucant i informant el senyor Pintat del que bonament ens ha pogut o fins on ha pogut explicar. Així ens ho ha fet saber que el senyor Pintat. Li reconeixem el gest, senyor cap de Govern, sabedors, alhora, que no és agradable aprovar un text d'aquestes característiques avui, i més havent viscut tot el que s'ha viscut aquests darrers últims anys.

Per tant, el nostre Grup Parlamentari Terceravia, tot i la controvèrsia del capítol tercer de si cal o no cal, votarà a favor d'aquest Projecte de Llei.

I no voldria acabar sense comentar que avui sí, en aquest Consell General, fem estalvi i som eficients energèticament. En aquest ple, avui, fa un fred de nassos (*se sent riure*). I és que fins i tot alguns ministres i conselleres s'han posat la bufanda i els de la premsa, que estan més al darrere, inclús porten l'abric.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Camp.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Jordi Font.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies.

Des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata pensem que aquest Projecte de Llei de mesures per respondre a les situacions de crisi energètica no és el que ens esperàvem i a més a més, no calia. Mentre els països del nostre entorn estan legislant per prendre decisions i replantejant les seves històriques polítiques energètiques amb la premissa de garantir el servei, de complir amb l'obligació que es té com a estat de garantir el subministrament elèctric als ciutadans, aquí, el punt de partida em sembla a nosaltres que és justament el contrari: eximir-nos de tota responsabilitat i no queda clar què es farà i què es pot fer, tant des del sector privat com per part de les administracions públiques, per tal que tots tinguem garantit el subministrament elèctric.

Com ja vam dir en el debat de les esmenes a la totalitat del pressupost, aquesta Llei ve a demostrar el fracàs de la política de repartiment de dividends implementada a FEDA. La descapitalització de FEDA per nodrir el pressupost del Govern ha dut a la manca d'anticipació i a descuidar les inversions en energies renovables.

Senyors, que l'any 2010 ja es va aprovar el primer reglament en la matèria, concretament, era el d'eficiència energètica de les construccions, i es va fer el primer pas cap a la

liberalització de la producció d'energia. D'això han passat dotze anys i poc hem avançat. Sí que aquest darrer any ha estat un accelerador de la crisi energètica, però fa anys que s'està albirant la transició cap a la descarbonització per assolir els objectius de lluita contra el canvi climàtic; no fa gaire, la senyora ministra ens va representar en aquest sentit. I no hem fet res. Estem produint, pràcticament, la mateixa energia que fa 90 anys i els projectes d'energia renovable van apareixent amb comptagotes. I no s'ha avançat prou. La nostra dependència energètica de l'exterior continua essent la mateixa que fa 20 anys. Així que aquesta Llei no fa més que posar per escrit, negre sobre blanc, les febleses del nostre model energètic i la incapacitat de garantir el subministrament o no tenir la seguretat que el podem garantir.

L'objectiu final és no assumir cap mena de responsabilitat en un avís previ de 24 hores. Això, nosaltres, no ho podem compartir. No ho podem compartir perquè hem arribat aquí per una sèrie de qüestions que fa anys que anem explicant. No hem apostat per les renovables, i sí descapitalitzat FEDA, i la no anticipació del model energètic ha estat el fruit.

Aquesta Llei és una concertació, una escriptura de la situació que potser no ens afectarà aquest hivern, o potser sí, i de la molt feble situació del nostre sector energètic per afrontar reptes que estan a venir. El repte és majúscul. Per aquest 2023, és complicat, però Espanya produeix molta energia i, segurament, ens en subministrarà i, si hi ha algun tall, potser serà puntual. Però és que amb 10 o 12 anys s'ha de produir una descarbonització de l'economia i de la mobilitat. Caldrà una producció d'energia elèctrica enorme al nostre país per substituir —quasi res— totes les calderes de calefacció i els vehicles que funcionen amb combustibles fòssils i altres coses. El pas a fer és enorme i no s'està fent res i, per tant, caldrà començar urgentment a definir una nova política energètica perquè el balanç avui és pèssim. De cap manera podem validar aquesta mala gestió, manca d'anticipació i aquesta utilització dels diners de FEDA per al pressupost de Govern, en lloc de fer la definició d'una política energètica del país. I més, com deia a l'inici, no és la Llei que esperàvem. En part perquè el que diu, no calia, és redundant. Ja disposem d'instruments normatius suficients que ens permeten afrontar les situacions que ens proposa regular el nou text, que, alhora, es contradiu amb aquests instruments que ja estan aprovats i en vigor.

Permetin-me que m'expliqui. La Llei de protecció civil que vam aprovar aquest passat mes de juliol ja establia unes directrius clares en casos de crisi energètica i, si es vol dir d'una altra manera, d'escassetat o dificultats en l'aprovisionament d'energia. En el seu article 35.1 estableix clarament que: «Les entitats, organismes o empreses que presten serveis públics o altres serveis crítics o essencials per a la comunitat han de disposar d'un pla alternatiu per a la continuïtat de la prestació d'aquests serveis en cas que se n'interrompi el funcionament normal per a qualsevol causa», uns plans que s'havien d'haver aprovat pel departament encarregat de la protecció civil i de la gestió d'emergències. Per si algú té algun dubte sobre què entenem per servei crític o essencial per a la comunitat, la mateixa Llei de protecció civil, en l'article 36: «Queden sotmesos, en tot cas, a l'obligació de disposar d'un pla de continuïtat les entitats, els organismes o les empreses de subministrament elèctric, telefonia i aigua potable». Així que, com a mínim, aquests són serveis essencials, encara que n'hi ha d'altres, pel que fa a la Llei, afegeix: «El Govern determinarà per la via reglamentària les entitats, els organismes o les empreses restants de prestacions de serveis

públics o d'altres serveis crítics o essencials per a la comunitat que hagin de disposar d'un pla de continuïtat».

Al nostre entendre, aquestes disposicions ja haurien de ser suficients. La crisi energètica hi té clarament cabuda. Així, la Llei que es proposa votar ara és redundant i el que es vol regular ja està previst en una altra norma del mateix rang. I a més, la nova ve a contradir en no preveure aquests plans de continuïtat i afegir un nou concepte en els plans de contingència.

El que es necessita és un pla que garanteixi la continuïtat del servei essencial, és que el que cal fer, tal com diu la Llei de protecció civil, és assegurar el servei i amb aquesta Llei no es fa, es fa justament el contrari.

I no només no s'assegura la continuïtat del servei, sinó que es preveuen talls d'aquest. I a sobre, s'eximeix de tota responsabilitat l'organisme o empresa responsable de l'incompliment de què preveu la Llei de protecció civil. En aquest cas, s'eximeix de tota responsabilitat a FEDA en cas que sigui necessari fer talls de subministrament elèctric. Aquest és, justament, el segon punt de màxim desacord amb la majoria. A sobre d'incomplir, no pagarà. Qui ha d'assumir les pèrdues que es puguin produir a causa d'aquests talls en el subministrament i en els menyscabaments? I no parlem només a nivell econòmic d'aquelles empreses que es vegin obligades a tancar o de qui els productes frescos es puguin fer malbé a causa d'aquest tall. Parlem també de perjudicis que es produeixin a les famílies en general i també a aquelles persones la supervivència de les quals depèn d'aquest subministrament elèctric. S'ha fet res ni tan sols per avaluar aquestes incidències i totes les particularitats? No ho sabem. Si voleu, podem demanar a França com ho estan fent —que jo sí que ho he demanat—, segur que gustosament ens ho explicaran, a petits pobles de les regions adjacents.

Tot i així, ni tan sols estic segur que la nostra xarxa sigui capaç d'afrontar i discriminar positivament les diferents particularitats. I ja no vull parlar de les diferents xarxes de les mútues respectives. Deixem-ho córrer. Perquè parlem molt i molt, de FEDA i fem cas omís que bona part dels usuaris de fluid elèctric d'aquest país ni tan sols són clients de FEDA, sinó que són clients de les diferents mútues, la major part de la vall del nord, la major part de la vall de l'est i tota la conca de Sant Julià. Ens veiem obligats a tornar a assenyalar que si en lloc de repartir dividends sense solta ni volta, FEDA hagués destinat una part important dels beneficis, els que hem proposat any rere any via esmena des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, a invertir en el sector elèctric i en fonts renovables, molt probablement, la problemàtica avui seria molt menor.

I voldria fer una incidència sobre proposat any rere any, perquè se'ns acusa sovint de no fer mai propostes, quasi sempre quan fem esmenes al pressupost, van argumentades i ben argumentades, amb propostes en positiu.

Aquesta crisi no es podia preveure, però fa molts anys que se'n parla, que es diu que cal buscar substitut als combustibles fòssils, propers al seu esgotament i, malauradament, el més calent és a l'aigüera. Però no ho solucionarem amb aquesta Llei, que, en cas que s'esdevingués una situació d'emergència energètica, podria posar en perill la cohesió social i la convivència democràtica. Els podem concedir que el text que ens ocupa ara ni tan sols

sigui prou, que no tingui prou força davant la crisi que s'anuncia, preveient talls de subministrament. Incloem aquesta crisi en la Llei dels estats d'alarma i d'emergència, que és, al nostre entendre, el text que ha de regular justament les situacions excepcionals. Però no cal de cap de les maneres, al nostre entendre, fer una nova Llei.

Voldria fer un prec de dir deixem de legislar a correu, malament i comencem a desenvolupar reglamentàriament el que es va legiscant. Perquè tota aquesta feina legislativa amb superposició de Llei sobre Llei, com ens trobem en aquest cas, no soluciona res i el que fa és generar inseguretat jurídica, perquè un ja no sap què diu cada Llei ni a quina s'ha d'acollir. Cal tirar endavant els desenvolupaments reglamentaris dins dels terminis raonables i, sobretot, sobretot, això sí, respectant l'esperit de cada Llei.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Per part del grup Demòcrata, senyora Maria Martisella.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

Tal com han exposat els companys que m'han precedit en l'ús d'aquesta tribuna, avui es debat i se sotmet a votació la Llei de mesures per a respondre les situacions de crisi energètica. Un Projecte de Llei al qual els grups de la majoria donarem suport. En aquests moments que estem vivint al nostre país i en els que estem veient arreu, des de la majoria tenim el ple convenciment que es tracta d'una Llei necessària, indispensable, en contra del que comenta el senyor Font. Ara bé, també els dic que esperem que no l'hàgim d'aplicar.

Tal com es defineix a l'exposició de motius, la Unió Europea, arran de la situació d'escassetat viscuda per la guerra entre Rússia i Ucraïna, va aprovar el mes d'agost passat una reducció voluntària del 15 % del consum de gas fins a la primavera, així com va establir una clàusula que permetia activar l'obligatorietat d'aquesta reducció en cas d'alerta sobre la seguretat i el subministrament. Com a conseqüència d'aquest acord europeu, també, si han pogut seguir les notícies del nostre entorn dels darrers dies, els governs han estat adoptant mesures legals, protocols i recomanacions per minimitzar les restriccions d'energia. Més encara, i tal com ha exposat la ministra Calvó, aquests darrers mesos hem tingut fins a quatre talls de llum. Per sort, i gràcies a les ràpides actuacions de FEDA, els ciutadans no ens n'hem adonat i hem pogut continuar amb la nostra normalitat, ja sigui perquè han estat de curta durada o ja sigui perquè s'ha pogut continuar estant abastits per una altra via.

Ara bé, després que Europa fes un pacte de reducció de consum de gas als nostres països veïns, que, recordem, són els nostres proveïdors d'electricitat, estan adoptant mesures per reduir el consum elèctric, era i és, per tant, del tot necessari i, permeteu-me, irresponsable debatre i votar avui aquesta Llei.

Tots els que estem en aquesta cambra, tal com ha dit el senyor Camp, són coneixedors que el 80 % de l'energia elèctrica que consumim a Andorra prové de França i Espanya. I és

indispensable que també ens marquem uns objectius de reducció del consum elèctric. Així les coses, és totalment per responsabilitat que cal establir el marc legal que avui estem debatent. El Projecte de Llei que avui sotmetem a votació anticipa i estableix de manera clara les mesures a adoptar en cas que s'hagin de reduir els consums d'electricitat. Només els enumeraré, atès que la ministra ja els ha explicat àmpliament.

El projecte defineix les mesures provisionals de reducció del consum energètic que el Govern pot adoptar via decret, defineix el procediment en cas d'interrupcions temporals selectives del subministrament elèctric, estableix els mínims que aquests plans de contingència han d'establir i estableix el règim sancionador, i, finalment, en cas de situació excepcional, permet la declaració de situació de crisi energètica per part de Govern.

Efectivament, tal com han exposat els companys Camp i Font, la Llei estableix la possibilitat que el Govern pugui declarar la situació de crisi energètica quan les mesures provisionals de reducció de consum elèctric establertes i definides en els plans de contingència no siguin suficients per a reduir la demanda al nivell de la disponibilitat d'energia elèctrica. Com bé han exposat, els dos grups parlamentaris vam presentar dues esmenes de supressió del referit capítol, esmenes de supressió que van ser rebutjades pels grups de la majoria atès que la Llei d'estat d'alarma i d'emergència, tal com està definida, no pot encabir la declaració de situació de crisi energètica. El motiu és que la crisi energètica no comporta cap restricció de cap dret fonamental reconegut per la Constitució, com sí que comporta la restricció dels referits drets quan es declara la situació d'alarma i d'emergència. Per tant, calia definir i dotar d'un marc legal per poder declarar aquesta crisi energètica, arribat el cas, per poder establir restriccions per mantenir els serveis mínims amb totes les garanties. De fet, el procediment que la Llei estableix i que es preveu és exactament el mateix que està regulat a la Llei d'estat d'alarma i d'emergència.

Què vol dir declarar la crisi energètica? Doncs que, si en un moment donat tenim un tall de llum perllongat, el Govern podrà decretar restringir de manera excepcional el desenvolupament normal d'aquesta activitat per tal que el servei públic pugui continuar tenint energia. Diguem-ho planerament i amb un exemple, sempre que hi hagi una circumstància greu que ho justifiqui, com per exemple, si es té el coneixement que hi haurà un tall de llum perllongat, el Govern pot ordenar, entre altres, el tancament parcial o total del subministrament a empreses, indústries, etc., per tal que els serveis essencials, com ara l'hospital, centres de gent gran, puguin continuar tenint energia elèctrica. Aquest és l'objectiu de la declaració de crisi energètica: no deixar cap servei essencial, sensible, desprotegit. Per això aquesta Llei és important i s'anticipa a aquestes situacions.

També, a petició de la Cambra de Comerç i després d'haver-la analitzat, els grups de la majoria van presentar una esmena per separar i diferenciar la situació de crisi energètica en l'àmbit d'electricitat, d'una banda, i en l'àmbit dels hidrocarburs, de l'altra. En el si de la comissió va sorgir el debat del perquè el Projecte de Llei també es referia a la crisi en matèria d'hidrocarburs, ja que per alguns membres el Projecte de Llei només s'hauria de cenyir a la crisi en matèria d'electricitat. Doncs la resposta va ser ben clara i era per anticipar-nos a una possible limitació o interrupció de l'entrada al país d'aquests combustibles per no deixar, novament, cap servei essencial sense ser abastit. Per exemple, en cas que ens trobéssim en una situació així i amb una limitació d'electricitat, no ens podríem permetre que grups

electrògens de l'hospital, un altre cop, o de centres de gent gran no poguessin funcionar per manca de combustible.

Convindran amb nosaltres, doncs, que cal anticipar-nos i és responsabilitat de tots de dotar-nos d'un marc legal que permeti al Govern actuar en cas de manca o de restricció greu per part dels nostres proveïdors d'energia i que puguem, en aquests casos, donar continuïtat als nostres serveis essencials. I repeteixo el que he dit a l'inici de la meva intervenció, esperem que no hàgim d'aplicar aquesta Llei, perquè aplicar la vol dir que tenim talls de llum, que tenim restriccions energètiques i doncs, que cal actuar immediatament per mitigar el seu impacte. Ara bé, cal estar preparats i amb aquesta Llei ho estarem.

I finalment, permeteu-me que digui que aquesta Llei ha de donar continuïtat a les polítiques que ens permetran dotar-nos de més sobirania energètica, de la qual la Litecc ja en va posar el seu fonament. És evident que el Ministeri encapçalat per la ministra Calvó no ha deixat de treballar per implementar el Pla d'infraestructures energètiques amb les centrals de cogeneració, però també amb el parc eòlic del Pic del Maià, que ha de ser una de les grans peces del puzzle de la nostra sobirania energètica, però no ha de ser l'única perquè es tracta d'un treball conjunt de totes les entitats públiques i de tots i cadascun de nosaltres, amb els nostres gestos d'estalvi, que no han de ser puntuals sinó que han de portar a un canvi d'hàbits permanents.

També per això, i en el context necessari de reducció del consum i augment de la sobirania energètica, encoratgem el Govern a continuar desenvolupant, ampliant i, si escau, reorientant el Pla Renova. Per tots aquests motius, els grups parlamentaris de la majoria donarem suport a aquest Projecte de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Pel Govern, senyora Calvó. Teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Calvó:

Gràcies, senyora síndica.

Abans de tot, agrair a la senyora síndica l'aplicació de les mesures d'estalvi que fa tants dies que estem recomanant. En tot cas, jo la temperatura d'aquesta cambra la trobo perfecta.

Bé, abans de tot, recordar al senyor Font que l'any 2010, la Llei que ens ha recordat, que permetia un augment de la nostra sobirania energètica, de fet, el que permetia és una producció incipient i molt anecdòtica, amb uns llistats, molt reduïts i, per tant, en absolut aquesta Llei del 2010 era la solució al nostre augment de la sobirania energètica. El que sí que va ser un abans i un després és, l'any 2016, la Llei de modificació del règim jurídic de

FEDA. En aquest sentit, perquè ha permès que FEDA implementés les infraestructures que estem acabant aquests dies, que és la xarxa de calor a Soldeu, la d'Andorra la Vella, la d'Escaldes-Engordany, que també estem a punt de posar en funcionament, que, a més de produir més energia al país, també, el que fan és evitar una demanda nova, perquè tots sabem que cada vegada hi ha més calefacció elèctrica i cada vegada menys calefacció a base de combustible fòssil.

També recordar la Llei de transició energètica, que recordo que tota la cambra la va aprovar i que ens marca, uns objectius de producció energètica, concretament el 33 % del 2030. Compartirà amb mi que són els objectius que hem d'assolir, i amb les infraestructures que s'estan desenvolupant a hores d'ara i amb el Pla sectorial d'infraestructures que es va aprovar la darrera legislatura, probablement, arribarem més aviat del previst a complir i a assolir aquests objectius. I en paral·lel, també recordar que ens hem estat preparant per possibles circumstàncies amb els contractes i amb les garanties que ha anat signant FEDA aquests darrers anys i que tenim per deu anys. Per tant, aquests preus fixos que s'han incorporat amb aquests contractes que hem signat tant amb Espanya com amb França, ens han permès d'estalviar a hores d'ara 40 milions d'euros i, per tant, ens han fet molt més forts i molt resilients per a poder assumir aquesta crisi energètica i ens donen el temps necessari per poder seguir implementant les infraestructures de producció nacional. En aquest cas concret, la infraestructura de més gran magnitud que ha recordat la consellera Martisella, com pot ser el parc eòlic.

També cal recordar que hem estat treballant aquests darrers anys per confeccionar un ecosistema que faciliti la producció nacional també per part del sector privat. Perquè nosaltres sempre hem dit que la producció nacional i els objectius no l'assolirem només treballant el Govern, sinó que hem de sumar tots els comuns, les empreses i els ciutadans. L'any passat el fotovoltaic es va augmentar un 50 % i aquest any, probablement, arribarem al 150 % d'augment de la producció. Per tant, estem treballant cap al camí que ens hem marcat i que ens vam marcar amb la Llei de transició energètica i estic convençuda, i ho repeteixo, que l'assolirem abans d'hora.

Vostè, senyor Font, feia referència a la Llei de protecció civil, que recordo que és una Llei que es va plantejar en cas de catàstrofes naturals. És difícil d'assegurar un pla de continuïtat si no ens arriba la llum a Andorra. És a dir, si els nostres estats veïns no ens subministren llum, difícilment podrem assegurar un pla de continuïtat i en aquest cas, aquesta Llei el que fa és regular les casuístiques que ens podem trobar en cas de catàstrofe natural.

El mateix per la Llei d'alarma i d'emergència, perquè ho vam estar mirant justament amb el jurista que ens va assessorar i que va redactar la Llei per si podíem aprofitar el marc normatiu vigent que tenim per poder regular i per poder disposar de les garanties necessàries en cas que no ens arribés llum i que haguéssim de procedir a talls de llum puntuals. I en aquest cas tampoc no és possible perquè a la Constitució, l'article 42, justament, preveu una sèrie de supòsits que no s'encabeixen en els de la situació que empara en aquest cas concret. L'estat d'alarma es refereix a catàstrofes naturals i l'estat d'emergència es refereix a supòsits d'interrupció del funcionament normal de la convivència. Per tant, sí que ho vam estar mirant, però en aquest cas no era possible i per aquest motiu vam introduir tant el capítol 2 com el capítol 3 en aquesta Llei. Aquesta Llei és una Llei que

ha de regular en supòsits excepcionals i que, per tant, la requeríem a hores d'ara, més enllà del marc normatiu que puguem tenir.

El tema de les indemnitzacions que em recordava, em sembla que també es va intercanviar o se'n va parlar a la comissió, que vostès diuen que hem fet aquesta Llei perquè no s'hagin d'indemnitzar. En aquest cas concret, la Llei de transició energètica, i crec que és bo que ho citi textualment, ja preveia —i ho he recordat abans en la meua intervenció— que l'operador, efectivament, si no arriba llum, doncs ha de poder procedir a efectuar talls de llum i, per tant, a ordenar determinades mesures als actors del sistema energètic en casos excepcionals. I en aquest cas ja preveu la no indemnització. Per tant, no és un element que introduïm en aquesta Llei, sinó que és un element que ja estava previst a la Llei de transició energètica que —recordo— es va aprovar per unanimitat. I llegeixo: «Les previsions d'aquest article —l'article 15 de la Llei de transició energètica— no són aplicables en situacions excepcionals, en les quals l'operador del sistema elèctric, amb la finalitat de salvaguardar la integritat de la xarxa —que seria el cas—, pot ordenar els actors del sistema elèctric les actuacions que s'escaigui també i no donen lloc a compensació de cap mena». Per tant, l'element no compensatori, no l'hem introduït nosaltres, sinó que ja estava previst a la Llei de transició energètica.

I finalment, els dividendes, que en parlem molt sovint en aquesta cambra, és un element que és recurrent i que surt sovint en el debat. Abans de la crisi energètica, a caixa de FEDA hi havia 50 milions d'euros, cosa que ens permetia cobrir la demanda per més de dos anys i comprar l'energia en situació normal. Per tant, FEDA era una empresa solvent que es podia permetre distribuir part dels dividendes en el cas que els necessités l'Estat. I de fet, vosaltres també ho van fer l'any 2010 i el 2011. Vostès no aprovaven el pressupost, però vostès liquidaven el 30 % dels dividendes cada any. I no li retrec, perquè, igual que vostès ho van trobar coherent en aquella època, nosaltres ho trobem coherent avui en dia. Si en aquests moments excepcionals FEDA necessita diners, el Govern aporta diners a través del crèdit extraordinari. A mi em sembla de total coherència i, per tant, entenc que és normal, i vostès també ho van fer, que es vagi distribuint dividendes si l'entitat ho permet i així ho ha permès durant tots aquests anys.

I em sembla que és tot. En tot cas, recordar a la senyora Carine Montaner que nosaltres —i ho he agraït abans a la senyora síndica i el Govern ha fet el mateix— ens apliquem també les mesures d'estalvi, com ara l'exemple de l'administració, perquè vam ser els primers que ens les vam aplicar amb un decret d'obligat compliment.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Senyora Montaner desitja intervenir?

El Grup Parlamentari Terceravia? No?

Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Font.

El Sr. Jordi Font:

Sí. Intentaré ser precís i breu.

El que no he entès bé és l'última part de la seva intervenció, si ens ha dit que nosaltres no vam aprovar el pressupost. Jo entenc que no vam tenir la sort que cap de vostès fes el necessari perquè tinguéssim pressupost. Però bé, això és aigua passada i ja no ens en recordem, no?

Jo no li hauria recriminat que no hagin fet el que vostè ha citat que han fet. Jo el que li he dit és que tot el que han fet ha sigut insuficient. I ha sigut insuficient i la prova la tenim ara perquè ens trobem amb una situació complicada. Evidentment que han fet coses, evidentment que han millorat coses, només faltaria. Però no ha estat suficient. I la qüestió dels dividendes, doncs escolti, els dividendes es poden destinar a moltes coses. Si vostès haguessin cregut... Jo no dic que no sigui normal que es distribueixi una part dels dividendes i que es destinin al que faci falta, només faltaria. El que passa és que en 12 anys quasi que estan governant vostès, no han cregut oportú de prioritzar la repartició d'aquests dividendes per invertir-los en nous productes de producció elèctrica. Bé, doncs no passa res. Ara estem allà on estem. Vostès estan a la responsabilitat de governar, ens ho diuen cada dos per tres, i es troben davant una situació en la qual tenim un problema seriós. I vostès han trobat la manera de resoldre'l que nosaltres pensem que no ha estat l'oportuna. I la situació, el que sí que és clar, és que és conseqüència de poca inversió. Si tot això s'hagués anat invertint molt més del que s'ha fet, que ja se n'ha fet, doncs no estaríem a la situació d'avui.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

El Grup Parlamentari Demòcrata desitja intervenir?

Senyora ministra, vol tornar a intervenir? Endavant.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Bé, senyor Font, vostè tampoc no ens ha aprovat els pressupostos (*riu*), tant de bo ens n'hagués pogut aprovar un al llarg d'aquests anys. A mi em sembla que és el joc normal de l'oposició i de la majoria. En tot cas, el que no pot fer creure avui en aquesta cambra és que justament estem en aquesta situació per una manca de producció nacional, perquè finalment sempre tindrem una certa dependència. Fins i tot els objectius de la Llei de transició energètica, que els va compartir la totalitat d'aquesta cambra, apuntaven a un 33 % de producció nacional a l'any 2030. Per tant, és obvi que fins i tot si ja a hores d'ara, molt abans del 2030, haguéssim complert els objectius, també ens trobaríem amb aquesta situació, perquè també hauríem de fer front al subministrament d'energia procedent de França i Espanya de la majoria de l'energia. Per tant, doncs, no podem relacionar aquesta situació que prové d'un context i d'unes turbulències actuals i d'un ajut, política, de fet,

perquè el context ens ve de fora, amb la manca de producció d'energia, perquè concretament hem evolucionat, hem anat produint i a més a més, i recordo, que els dividends es distribueixen quan FEDA ja ha pogut desenvolupar les seves inversions.

Per tant, nosaltres tenim un pla d'inversions que ens ha de permetre assolir un objectiu que ens vam fixar tots aquí en aquesta cambra, tots els legisladors, que es va aprovar, però que no tenen res a veure amb la situació que tenim ara, que és una situació complicada, excepcional i que, a més a més, prové d'un context internacional que ens aplica i ens afecta a Andorra sense que nosaltres hi tinguem res a veure. I aquesta Llei el que fa és donar garanties i respondre en aquest context complicat per si mai, per si mai es produeixen restriccions d'abastament del subministrament energètic, que no vol dir que s'hagin de produir, però, en tot cas, si mai es produeixen, el que tenim amb aquesta Llei és una sèrie de garanties i la manera de fer-ho de forma ordenada, regulada i de la forma menys gravosa per als nostres ciutadans. És l'única finalitat d'aquesta Llei. Més enllà del debat que puguem tenir si hem anat prou ràpid o prou a poc a poc en termes de producció d'energia al país, que ja li dic que, a hores d'ara, d'acord amb el camí que estem recorrent i amb les inversions que ja tenim fetes i les que tenim previstes, assolirem els objectius marcats per la Llei abans del 2030.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Desitgen intervenir?

Senyor Font, el seu torn.

El Sr. Jordi Font:

Si s'assoleixen aquests objectius abans del 2030, seré el primer a felicitar-los, si encara estic aquí. Bé, aquí no, segur, però si encara soc viu (*riu*). És clar, jo entenc perfectament el que vostè diu, però és que anem en el mateix sentit. Tot el que vostè està fent, ho trobo bé, no ho trobo pas malament, no ho critico. Però si hagués fet més, la situació seria menys complicada. I aquesta és la veritable realitat.

Escolti, això de pic Maià, quants anys fa que es parla del parc eòlic? Jo recordo que l'última vegada va sortir un informe en el qual deia que l'energia eòlica per sobre dels 1.200 metres no era productiva. Ara resulta que ja ho és. Suposo que la tecnologia ha evolucionat i es pot ara aprofitar aquest vent de 2.400 o 2.500 metres que està al pic del Maià. Els parcs fotovoltaics, el primer —que jo sàpiga— que és de titularitat pública, que és preocupació de FEDA, és el que s'ha fet ara a dalt el Grau Roig. S'hauria pogut fer abans? No ho sé. Jo dic que sí. Que els dividends es repartien després d'haver fet les inversions necessàries? Si s'haguessin fet més inversions, no s'haurien repartit tants dividends. Eren necessàries aquelles inversions? Jo penso que sí. Bé, cadascú pot pensar el que ha de pensar. Però vull dir, no li critico el que vostès estan fent. Jo, l'únic que dic, és que si s'hagués fet més, doncs tindríem una situació greu, potser igual, però no tan greu.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Senyora Calvó, desitja intervenir? Endavant.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, gràcies, senyora síndica.

S'ha fet el que s'havia de fer. De fet, en un moment donat vostès estan apuntant ara, per exemple, al fotovoltaic que hagués pogut desenvolupar FEDA, però FEDA ha prioritzat les seves inversions i, en aquest cas, era més important i més interessant començar per la cogeneració, d'una, perquè en redueix la demanda a l'hivern, que és importantíssim justament per aquest canvi de mentalitat que fa que la gent opti per la calefacció elèctrica en lloc de la calefacció per gasoil i que, per tant, també es respon amb una producció d'energia elèctrica en un moment de gran consum que és a l'hivern, i després ha iniciat el fotovoltaic.

En paral·lel, ha estat treballant el tema de l'eòlica, que no són projectes que es fan del dia a l'endemà. Aquests projectes necessiten, per exemple, un any de mesuraments *in situ*, que és el que hem estat fent. Per tant, no vol dir que perquè ara no tinguem la primera piona al pic del Maià no vol dir que no s'hi hagi d'estar treballant. Perquè són projectes complexos que, com ha dit vostè, senyor Font, la tecnologia ha evolucionat tant en l'àmbit de l'oli com el fotovoltaic i que requereixen tot un treball previ per, justament, fer-los amb les millors garanties i amb les millors condicions. Perquè també som un entorn de muntanya complicat, on cada projecte d'aquests requereix el seu temps i el seu estudi i requereix també els mesuraments que, de vegades, com he dit abans, són mesuraments que necessitem durant un any o més per donar les garanties necessàries al futur funcionament de la instal·lació.

Per tant, hi ha hagut inversions, s'han prioritzat d'acord amb les especificitats del nostre país i reitero que s'ha fet el que s'havia de fer i que els objectius, no sé si ens felicitarem. Vostè, senyor Font, igual no estarà aquí. Jo tampoc no estaré aquí. Ens felicitarem, potser als carrers d'Escaldes-Engordany, però segurament ens podrem felicitar perquè estic convençuda que els objectius s'assoliran abans del 2030.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Acaba... Vol tornar a intervenir, senyor Font?

El Sr. Jordi Font:

Sí. Miri, un exemple clar del que jo li intento explicar. Vostès van invertir, no sé quants anys fa, amb cogeneració, amb gas líquid, a una zona que —pel que jo entenc— no està donant

els resultats esperats. No hauria sigut més òptim fer aquesta cogeneració en un lloc d'alt consum com és aquí baix, per exemple? És un exemple.

Després, abans, quan he fet la meva intervenció, he parlat de les mútues. Clar, jo no sé quins són els comptes d'explotació de les mútues. Vostès ens han dit que el compte d'explotació de FEDA fa dos anys que és deficitari. Suposo que també posem a contribució les mútues.

Després hi ha una altra cosa, amb aquesta Llei s'acaba amb una història que es dota de 15 milions d'aportació a FEDA. Bé, no té res a veure amb la urgència. Pot ser urgent, però si FEDA demà no pot pagar els empleats, suposo que Govern se solidaritzarà i tal. Ara, fer una aportació ara de 15 milions, és que a la gent li xoca. Entén el que vull dir? Davant de la situació d'emergència, fer l'aportació aquesta. Aportació es pot fer durant l'any que ve, s'hagués pogut fer l'any passat, quan vostè vulgui, no li discuteixo. Però no ho entenc, que sigui ara, i dintre d'una Llei de mesures d'extrema urgència o d'urgència energètica.

Són consideracions que porten a pensar que vostès no han estat tan previsors com havien d'haver estat. Han fet moltes coses, però no ha sigut suficient. Ho repeteixo.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Desitja intervenir, senyora Calvó? Endavant.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí. Podem entrar en el detall tècnic de la cogeneració de Soldeu, que, per cert, es va instal·lar en aquell indret justament perquè hi havia un perfil de grans clients. S'ha estès molt més del que hi havia previst a l'inici, per tant, estem connectant molts més clients que els que hi havia a l'inici, per tant, és un projecte d'èxit, igual que el projecte que s'està desenvolupant aquí a Andorra la Vella i el d'Escaldes, que també pot permetre assegurar a fer front a una demanda que sabem que està incrementant a la parròquia. Però bé, jo crec que no entra en els detalls tècnics. Al final, FEDA disposa d'un equip de professionals molt eficients, molt competents, que han sabut determinar allà on aquestes instal·lacions tenen més sentit en el nostre país i, per tant, crec que aquí podríem debatre vostè, senyor Font, i jo, sobre l'oportunitat tècnica d'aquestes instal·lacions, però crec que ho hem de deixar en qui té la capacitat professional per fer-ho.

Pel que fa a les mútues, dir-li que jo també desconec tots els seus comptes d'explotació, que, en aquest cas, entenc que no són públiques, però evidentment també les han posat a contribució.

I pel que fa al finançament, a aquests 15 milions d'euros, ja he explicat durant la meva intervenció que aquest any tenim una despesa importantíssima i excepcional en la compra d'energia que arriba a aquests 80 milions d'euros i, per tant, nosaltres, aquest capital, també ajudarà a tenir prou liquiditat si aquests preus alts es mantenen. Per tant, també és un crèdit extraordinari que, per prudència, és necessari en el cas que tinguem encara aquesta

situació que es perllongui durant mesos. I igual que FEDA ha aportat al Govern en un temps, en aquest cas, passa el contrari.

I igual que els ciutadans es poden quedar xocats perquè hi ha una aportació de capital, recordar als ciutadans que aquests 25 milions d'euros de pèrdues —i ho he dit abans a la meua intervenció, però penso que és important recordar— són 25 milions d'euros de pèrdues que no hem repercutit a les famílies ni a les empreses d'aquest país, a diferència del que han fet els països veïns, on tothom ha vist incrementat moltíssim les seves tarifes d'energia elèctrica, que fins i tot han creat dificultats a les famílies més humils. I aquí, nosaltres, no ho hem fet. Per tant, hem fet servir FEDA de filtre, li hem fet aguantar el cop per no repercutir un augment de les tarifes als ciutadans i ciutadanes del nostre país. I crec que això ho hem de recordar.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Calvó.

Senyor Font, anem acabant, ja, eh?

El Sr. Jordi Font:

Gràcies.

Bé, lo de gràcies és perquè no ens han augmentat les tarifes, però només faltaria! Vull dir, ja us ho agraim. Però som nosaltres tots. No és FEDA, és el país. Perquè que jo sàpiga, FEDA és una empresa cent per cent estatal, monopolística i exclusivista. I doncs això són condicions que en els nostres països veïns són condicions totalment diferents.

Després li voldria posar una pregunta, si permetrà que em torni a respondre. Vostè parla de la cogeneració, però ha parlat també de la cogeneració d'Escaldes. Jo penso que Escaldes no és cogeneració. El sistema que s'està implementant per generar subministrament de calor a edificis dels voltants, que és un altre sistema que no té res a veure amb la cogeneració i que, a més, és un sistema que consumeix electricitat bastanta, bastanta, és a dir, la font d'energia que els sistemes de cogeneració poden ser gas o les deixalles, a dalt, al forn crematori, a Escaldes crec que no és ben bé el mateix sistema i que és l'energia elèctrica la que produeix l'intercanvi de calor.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Senyora Calvó.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, efectivament és un sistema d'aerotèrmia, però molt més eficient, òbviament, que els sistemes individualitzats de calefacció elèctrica amb una perspectiva de connexió a la xarxa de calor. Em poso a disposició, senyor Font, per explicar-li el dia que ho necessiti i els projectes que tenim previstos i l'argumentari tècnic que hi ha darrere d'aquests projectes.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Sí, gràcies.

18 vots a favor, 5 en contra i cap abstenció.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat el Projecte de llei.

No havent-hi més punts en l'ordre del dia, s'aixeca la sessió i espero que ningú s'hagi refredat (*se sent riure*).

Bona tarda.

(Són les 13:54h)

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021